

Naročnina za Jugoslavijo: celoletno 180 Din, za 1/2 leta 90 Din, za 1/4 leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plačila in tožila se v Ljubljani.

Časopis za trgovino, industrijo, obrt in denarništvo

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici 23. — Rokopisov ne vračamo. — Račun pri pošti hranilnici v Ljubljani št. 11.953. — Tel. št. 25-52.

Izhaja vsak torek, četrtek in soboto

Ljubljana, sobota 1. februarja 1936

Cena pesamezni številki Din 1'50

Glavne naloge finančne uprave

Češkoslovaški finančni minister dr. Trapl je objavil v glasilu čl. finančno-pravnih uradnikov, v »Finančnem pravniku« programatičen članek o glavnih nalogah finančne uprave. Ker velja dr. Trapl kot odličen finančni strokovnjak, kar potrjujejo tudi uspehi, ki jih je dosegel kot finančni minister, upamo, da bodo imele njegove besede vpliv tudi pri nas in da se bo tudi pri nas že enkrat začelo delati za izboljšanje naše finančne uprave. Ali pa morda v resnici zaslužimo očitek, da smo nepopoljšljivi optimisti, če to upamo?

Svoj programatičen članek naslanja dr. Trapl na izjavo ministrskega predsednika dr. Hodže v parlamentu (ki smo jo v glavnih mislih objavili tudi mi), da je namreč pravna varnost fundamentalni pogoj za izboljšanje državnih financ. Popolna pravna varnost se mora doseči tudi v finančni upravi in zato mora ta izvesti tu glavne naloge, da se izboljšajo sedanje razmere, s katerimi tudi finančni minister ne more biti zadovoljen.

Predvsem je treba izvesti temeljito revizijo vse finančne zakonodaje, da postanejo vsi predpisi jasni in enostavni ter da bodo tudi vsebinsko med seboj popolnoma skladni. Dolžnosti davkoplačevalca države morajo biti jasno in lahko razumljivo označene, hkrati pa se mora tudi ugotoviti, če so za gospodarsko stanje davkoplačevalca znosne. S samo fiskalnim ozir se v finančni upravi ne pride več naprej.

Druga naloga finančne uprave je, da s pravilno uporabo predpisov ustvari dobro podlago za pravičen in pravičen pravni red. V ta namen se mora potruditi, da bodo vsi njeni organi te predpise dobro razumeli in da bodo poznali tudi zvezo teh predpisov z raznimi gospodarskimi dejstvi. Tretja naloga finančne uprave pa je, da že enkrat modernizira svoje poslovanje in da se reši balasta, ki se je nabral zaradi dosedanjega poslovanja.

Vse te tri naloge veljajo za našo finančno upravo še v večji meri, ker se ni mogla naša finančna uprava že takoj v začetku nasloniti na tako dober finančni aparat kakor Češkoslovaška. Poleg tega pa so bili pri nas tudi redki finančni ministri, ki so bili res strokovnjaki za državne finance, kakor jih je imela Češkoslovaška v dr. Rašinu, dr. Englišu in sedaj v dr. Traplu. Zato se tudi pri nas finančni zakoni in predpisi niso izdajali niti zdaleka s to skrbnostjo kakor na Češkoslovaškem. Treba samo opozoriti na številne davčne novole, ki smo jih že doživeli, na celo kopo pravilnikov in izprememb teh pravilnikov, ki jih še vedno znova doživljamo, dalje na neprestana in vedno nova pojasnila, okrožnice in razlage finančnega ministrstva, ki pač že same dokazujejo, kako silno je naša finančna zakonodaja pomanjkljiva. Še bolj pa to dokazujejo nadvse številne pritožbe davkoplačevalcev, ki upravičeno tožijo, da velik del vseh davčnih predpisov ne razumejo in da jim plačevanje davkov povzroča silno mnogo dela in težav. Treba tu opozoriti le na uslužbenški davek, za-

radi katerega so morala večja podjetja nastavit novo pisarniško moč, toliko pisarije zahteva plačevanje tega davka.

Našo finančno zakonodajo je treba zato poenostaviti ter jo očistiti od vseh neskladnosti ter od vseh nepotrebnih določb, ki ne prinašajo državi nikakih dohodkov, davkoplačevalcem pa povzročajo same silnosti in izgubo časa. Ali je n. pr. potrebno, da mora plačevati danes podjetnik nad 30 različnih državnih in samoupravnih davščin in taks, da je skoraj evidenca o vseh teh davščinah in taksah nemogoča? In zakaj je potrebna kar trojna vrsta prometnega davka, ki bi mogla ena sama tudi opraviti vse? Takšnih in po-

drobnih vprašanj bi mogli postaviti še celo vrsto!

Kakor hitro stopi pri nas kakov zakon v veljavo, že so tu tudi spori, kako je treba razumeti to ali drugo njegovo določbo. Potem izide pravilnik, a zadeva potem še ni pojasnjena. Dostikrat pa izidejo kasneje tudi pojasnila, ki niso v zakonu utemeljena in se morajo prizadeti davkoplačevalci braniti s pritožbami na upravno sodišče in državni svet. Če pa to v konkretnem primeru razsodi proti finančni upravi, potem to dostikrat kljub temu nadaljuje s svojo prakso. V tem pogledu je primer s posebnim dodatkom na uslužbenški davek še zlasti poučen. Vse te in še marsikatero druge stvari so

vzrok, da davkoplačevalec nima več zavesti pravne varnosti in pravnega reda. Neizogibna posledica tega je padanje davčne morale, katere izgube finančna uprava ne more nadomestiti niti z najstrožjimi kaznimi niti z najostrejšimi preiskavami.

Reforma in izboljšanje finančne zakonodaje, debirokratizacija finančne uprave ter njeno delovanje v skladu s potrebami gospodarstva so zato postulat ne le našega gospodarskega napredka, temveč tudi v najglobljem interesu finančne in državne uprave same. Zato pa naj besede češkoslovaškega finančnega ministra najdejo tudi pri nas ugoden in pozitiven odmev.

Kdo draži blago?

Zanimiva izjava predsednika Avstrijske narodne banke

V zadnjem času se zopet mnogo govori o potrebi znižanja cen in o sredstvih, ki bi privedla do tega cilja. Zlasti redukcije uradniških plač so povzročile dosti debat, kako znižati cene in poceniti življenje. Kakor je že pri takšnih prilikah navada, je bila povedana tudi kakšna upoštevanja vredna in pametna misel, še več pa je bilo povedanih neresnosti in površnosti.

V nasprotju s temi površnimi sodbami pa je predsednik Avstrijske narodne banke dr. Kienböck povedal vse te stvari pri njih prvem imenu. V naših časopisih in v javnosti se v tej debati zlasti opozarja na razliko, ki je med cenami proizvajalca in cenami trgovca. Zlasti pa se naglašja, da je dobiček detajlista mnogo prevelik. Nekateri posebno pametni ljudje pravijo celo, da je že zaradi tega dobiček detajlista prevelik, ker je danes mnogo več trgovcev, kakor je bilo preje in da morajo zato vsi več zaslužiti, če hočejo izhajati. Trgovina, ki je preje redila enega trgovca, mora sedaj dati za služek dvema ali tudi trem trgovcem. Navidezno se vse to prav lepo sliši, samo da ti gospodje nič ne poznajo niti statistike niti poslovnega življenja. Če bi poznali statistiko, bi vedeli, da je število trgovcev naravnost obupno padlo, dokaz, da je danes konkurenca tako ostra, da so že zaradi nje visoke cene nemogoče. Kdor pa le kolikaj pozna poslovno življenje, pa ve tudi, da so zaslužki trgovca v vseh strokah silno nazadovani in da nazadujejo še nadalje. Vzrok druginje je čisto drugje in na ta vzrok je opozoril predsednik Avstrijske narodne banke dr. Kienböck.

Dr. Kienböck opozarja predvsem na one, ne vedno vidne pojave, ki povzročajo dvig cen. To so predvsem predmeti, ki so odločilne važnosti za produkcijo in ki so s carinami, uvoznimi prepovedmi ter monopolnimi dogovori glede cen močno zaščiteni. To so navadno predmeti, katerim določajo ceno karteli in zaradi katerih se podražujejo vsi drugi predmeti. Odločujoči činitelji bi seveda mogli vplivati na karteje, da bi ti cene teh svojih izdelkov znižali. Toda le prepogosto se pripeti, da počejo karteli o tem nič slišati in v tem primeru je seveda oblast dolžna, da poseže po ostrejših sredstvih. Dostikrat zadostuje že znižanje uvoznih carin ali pa odprava raznih uvoznih prepovedi.

Iz teh besed dr. Kienböcka se jasno vidi, kdo dela druginjo in kdo draži blago. Ne od malih izvira druginja, temveč od velikih. Detajlist je navadno prav tako žrtev od velikih ustvarjenih druginje ko konzument. Zato pa se naj tudi že enkrat nehajo krivični očitki trgovcem, da delajo druginjo in naj se ti očitki naslove na pravega krivca. Kdo je ta krivec, je povedal predsednik Avstrijske narodne banke dovolj jasno.

Samo 70 milijonov je treba in vprašanje ljubljanskega kolodvora bi bilo rešeno

V zadnji številki revije »Tehnika in gospodarstvo« podaja inž. Stanko Dimnik interesanten in tudi aktualen predlog, kako rešiti že skozi desetletja pereči problem ureditve ljubljanskega kolodvora. Njegov predlog sta proučila tudi znana železniška inženirja Leskovšek in Zelenko ter so ga nato še skupno obdelali z drugimi strokovnjaki, da je torej načrt inž. Dimnika strokovno v vsakem pogledu na višku in zrel za realizacijo. Danes, ko smo v Sloveniji pritisnjeni ob tla zaradi sankeji in javna dela krvavo potrebujemo, je treba opozoriti tudi na vedno bolj ostro vprašanje preureditve ljubljanskega kolodvora ter zahtevati, da pride tudi to vprašanje na dnevni red prvih del, ki se morajo v najkrajšem času začeti izvajati.

V svoji razpravi podaja inženir Dimnik najprej kratko zgodovino ljubljanskega kolodvora. Ljubljana je dobila prvo železnico primeroma zgodaj, ko je železnica preživljala še otroške bolezni. To se vidi tudi na ljubljanskem kolodvoru, na višinski legi tirja in ureditvi kolodvora. Zato so se že nekaj desetletij po zgraditvi kolodvora začele pojavljati težave, ki so se sčasoma tako nakopičile, da govorimo danes že o ljubljanskem železniškem problemu.

Glavne napake sedanjega kolodvora so: Potniški in tovarni promet je do skrajnosti otežkočen in varnost potnikov ogrožena. 2. Sedanji kolodvor je za Ljubljano silna prometna ovira in tudi ovira razširjenju mesta baš na najbolj zdravih tleh. 3. Dim iz lokomotiv in iz kurilnice v osrčju mesta je zdravju škodljiv.

Ze leta 1897. je zaradi vedno večjih težav, ki jih je povzročal nezadostni ljubljanski kolodvor, predlagal inž. Blumental, da se preloži glavni kolodvor v smeri Šmartinske ceste ter izpelje dvotirna proga skozi Golovec po južnem delu Ljubljane proti Trstu. Železniška proga potem ne bi več ovirala prometa. Zaradi prevelikih stroškov se ta načrt ni uresničil in šele leta 1908. so zgradili neprijetni podvoz na Šmartinski cesti.

L. 1929. je zaradi neke nameravane parcelacije postalo kolodvorsko vprašanje zopet aktualno in inž. Sbrizaj je takrat na dveh predavalnih večerih predložil naslednji svoj predlog: Sedanji kolodvor se preuredi v čelni, dvotirna glavna proga bi šla skozi Golovec ob Malem grabnu na progo proti Raketu. Istočasno je tudi mesto Ljubljana sklicalo anketo zaradi kolodvorskega vprašanja, na kateri pa se je predvsem govorilo o potrebnih nadvozih in podvozih, da ne bi bil cestni promet oviran od železniškega.

Ze takrat pa je začel delati inž. Dimnik na to, da bi se rešilo kolodvorsko vprašanje s poglobitvijo proge. Po tehtnem posvetovanju z inž. Leskovškom in Zelenkom ter drugimi strokovnjaki se je za ta način rešitve tudi odločil. Jedro tega načrta je bilo v tem:

1. Kurilnice, napajalne naprave, skladišče in ranžirno tirje se prelože na zemljišče nasproti Predovičevega sela.
2. Gorenjski kolodvor bi bil le obojni kolodvor in se prestavil v trikot na razcep gorenjske in kamniške proge.
3. Vjč in Moste dobila postajališči.
4. Tovarni kolodvor naj se začne pri Zeleni jami.
5. Poglobitev glavne proge bi se začela na koncu tobačne tovarne ter bi nova proga padala do Gosposvetske ceste s 4‰ padcem, od m pa vodoravno do Predovičevega sela. (Sedaj ima od Sela do gl. postaje vzpon 25‰.)
6. Gorenjska proga bi dobila nekoliko višji vzpon, odcep od glavne proge bi bil pa dvotiren. Na Dolenjski progji pa bi se vzpon zmanjšal od 9, odn. 13‰ na 3‰.
7. Ob poglobljeni progji bi se zgradil oporni zidovi, med njimi pa ploskve opremile tako, kakor je to storil Plečnik ob Gradaščici.
8. Zgradil bi se velik zbiralni kanal, ki bi tudi osušil ozemlje med Rožno dolino in Tivolijem.
9. Z železobetonskimi mosti bi se premostile: Tyrševa cesta, Cesta na gorenjsko železnico, Gosposvetska cesta, Kolizejska ul., Aleksandrova cesta, Nunska ulica, Erjavčeva cesta, Šmartinska cesta in še dve premostitvi bi bile na Gorenjski progji.
10. Na kolodvoru bi se uredili otočni peroni.

Proračun

bi znašal:

izkop 11 milijonov Din,
beton. oporni zidovi 6 mil. Din,
mostovi 9 milijonov Din,
zbiralni kanal 1'4 milij. Din,
tirne naprave 18'4 milij. Din,
prenos kurilnic itd. 20 mil. Din,
nova postajališča: Gor. kol., Vjč, Selo-Moste 6 milij. Din,
novo postajno poslopje 10 milij. dinarjev,
ureditev telef. in drugo 1 milij. dinarjev.

Skupno bi torej vse veljalo 83 milijonov Din, ker pa je vse računano visoko, bi se pri licitaciji znižala ta vsota gotovo na 70 milij. dinarjev. Toliko bi torej bilo treba za dobro rešitev ljubljanskega kolodvorskega vprašanja.

Ta vsota ne pomeni nobene nepremagljive težave, ker bi se razdelila med Ljubljano, banovino in državo. Po pravici pravi inženir Dimnik: Če se računa za modernizacijo kolodvora v Skoplju, na kateri se že dela, 200 milijonov Din, če se je dalo za Pančevski most 485 milijonov Din, če je proračunana rešitev beogradskega vozlišča na 400—500 milijonov Din, če bo letos dala država za ureditev beogradskega pristanišča 110 milijonov Din, se more tudi dobiti mnogo manjša vsota za ljubljanski kolodvor!

Končno navaja inž. Dimnik še nekatere ugovore proti svojemu načrtu ter dokazuje njih neupravičenost.

Tako imamo sedaj podrobno izdelan ter vestno proračunan načrt temeljite rešitve ljubljanskega kolodvorskega vprašanja. V interesu Ljubljane, banovine in države kot lastnice železnice je, da se ta načrt tudi čim preje izvede. Popolni gospodarski zastoj v Ljubljani in Sloveniji nujno zahteva, da se prebivalstvu z javnimi deli pomaga. Sami razlogi, da se načrt tudi uresniči, zlasti še, ker ni nepremagljivih finančnih ovir.

Zato mora vsa Slovenija zahtevati in delati na to, da se začne reševati pereči problem ljubljanskega kolodvora in da bo že enkrat konec mizeriji na ljubljanskem kolodvoru, ki jo že dovolj dolgo prenaša vse potujoče občinstvo Slovenije.

Načrt inž. Dimnika naj se izvede in slovenski javni delavci naj začno delati za realizacijo tega načrta!

Širite Trgovski list!

Pravila Trgovske bolniške blagajne v Ljubljani

I.

§ 1. Ime in sedež blagajne.

Blagajna se imenuje »Trgovska bolniška blagajna«, vpisana pomožna blagajna v Ljubljani. Njen sedež je v Ljubljani, njen delokrog pa se razteza na vse področje bivše ljubljanske oblasti.

§ 2. Pravni značaj.

Bolniška blagajna je juridična oseba, ki sme pridobivati pod svojim imenom pravice, sklepati pogodbe, tožiti in biti tožena. Na zunaj jo zastopa predsednik, odnosno podpredsednik ali pa od odbora posebej odrejen član upravnega odbora. Za razne obveznosti jamči le s svojim blagajniškim premoženjem.

§ 3. Namen.

Namen blagajne je, da nudi svojim članom in njih zavarovanim svojem potrebno zdravniško pomoč, zdravila, zdravilne v javnih bolnicah ali klinikah ali določenem pogodbenem sanatoriju, razna specialna zdravljenja, odnosno lečenja v zdraviliščih in kopalniščih.

§ 4. Članstvo.

Člani blagajne morejo postati trgovci, ki so člani združenj trgovcev na področju bivše ljubljanske oblasti in izvršujejo na podlagi obrtnega dovolila ali pooblastila kak trgovski obrt ter javni družabniki trgovskih družb.

Svojci, t. j. žena in otroci blagajniških članov, ki niso že sicer podvrženi obveznemu zavarovanju, nimajo lastnih dohodkov in žive s članom v skupnem gospodinjstvu, se smatrajo kot sozavarovanci, ako jih člani priglasijo v zavarovanje in redno plačujejo zanje določene prispevke.

Osebe v bolnem stanju in stare preko 60 let se ne morejo sprejeti v zavarovanje.

§ 5. Pričetek članstva.

Pristop v zavarovanje se izvrši na podlagi lastnorčno podpisane prijave, ki mora vsebovati naslednje podatke: rodbinsko in krstno ime, poklic, leto in kraj rojstva, domovinsko pristojnost, bivališče, odnosno stanovanje ter izvid o zdravstvenem stanju. Na isti način prijavljajo člani v zavarovanje tudi svojce. Članstvo prične s prvim dnem meseca, ki sledi sprejemu po upravnem odboru.

§ 6. Prenehanje članstva.

Članstvo preneha:

- s smrtjo člana,
- s prenehanjem članstva pri združenju trgovcev,
- z izselitvijo iz področja delokroga blagajne,
- s prostovoljnim izstopom,
- s predajo v javno oskrbo,
- z izključitvijo.

Izključiti se more na podlagi sklepa upravnega odbora oni član, ki očitno deluje proti interesom blagajne, jo čezmerno izkorišča, ali pa je v zaostanku s plačilom prispevkov za več ko 3 mesece.

Članu, ki je bil izključen radi neplačevanja prispevkov, more upravni odbor zopet dovoliti pristop k blagajni, ako poravnava vse zaostale prispevke.

V primeru smrti zavarovanih članov, morejo njih svojci nadaljevati zavarovanje pri blagajni, dokler redno plačujejo zanje določene prispevke.

Ravnokot morejo člani, ki so opustili izvrševanje svoje trgovskega obrta nadaljevati svoje zavarovanje pri blagajni, v kolikor redno plačujejo redne prispevke.

* Na splošno željo trgovstva objavljamo pravila ta teden ustanovljene Trgovske bolniške blagajne ter pozivamo vse trgovce ljubljanske oblasti, da se sami prijavijo kot člani blagajne, in da agitirajo med svojimi kolegi za novo blagajno.

§ 7. Splošne pravice in dolžnosti članov.

Vsak član ima pravico do vseh po pravilih predvidenih dajatev za sebe in sozavarovane svojce, dalje posvetovalno in glasovalno pravico na vseh po

blagajni sklicanih sestankih in zborovanjih ter pravico biti voljen v upravo blagajne. Članom, ki so na dan zborovanja za tri mesece v zaostanku s plačilom prispevkov, ne gre na tem zborovanju niti glasovalna niti pasivna, niti aktivna volilna prava.

Vsak član je dolžan uvaževati določila blagajniških pravil in sklepe občnih zborov ter upravnega odbora. Vsikdar in povsod mora čuvati interese blagajne ter redno plačevati zase in za svojce predpisane prispevke. (Dalje prih.)

Naši trgovinski odnošaji z Nemčijo

Izvoz v Nemčijo se more povečati le z večjim uvozom iz Nemčije

Silno narasla vsota terjatev naših izvoznikov v Nemčijo je znova razgnala vprašanje naših trgovinskih odnošajev z Nemčijo. Zato je zlasti aktualen članek, ki so ga objavile beograjske »Trgovačke Novine« in ki je bil tudi med slovenskimi trgovci toplotno pozdravljen. Zato ga objavljamo tudi na tem mestu. — »Trgovačke Novine« pišejo:

Naših gospodarskih odnošajev z Nemčijo ni bilo nikdar podcenjevati, niti takrat, ko je država izvajala brezprimerno avtarkično politiko. Vedno je znaten del našega blaga gravitiral v Nemčijo, kjer so bile že skozi desetletja z jamčene solidne trgovske zveze. Dosti naših predmetov se redno pripravlja izključno za nemški trg.

V zadnjih letih se opaža znatna preorientacija v naših zun. trgovinskih odnošajih. Nekatere države odpadajo kot naše odjemalke ali pa se njihova tržišča za naše proizvode vedno bolj zapirajo. To velja tako za države, katerih politična prizadevanja se ne krijejo z našimi ko tudi za države, ki se smatrajo kot naše odlične prijateljice. V nasprotju s pozicijo, ki jo uživajo v gospodarskem pogledu nekatere naše sosedne tako pri prijateljsko ko neprijateljsko razpoloženih državah, zadevamo mi na težkoče tako pri njih ko pri drugih.

Samo z Nemčijo ni tako. Čeprav nismo z Nemčijo v posebno ozkem prijateljstvu, se vendar naši vzajemni trgovinski odnošaji razvijajo tako ugodno, da nimamo danes niti z eno drugo državo boljših trgovinskih zvez. Nočemo reči, da bi to izhajalo iz neke sentimentalnosti, čeprav je znano, da kažejo Nemci velike simpatije do našega naroda, ki ga cenijo še iz zadnje vojne. Tu gre za soglasje gospodarskih interesov obeh dežel in na takšni podlagi ustvarjeni odnošaji so gotovo najbolj solidni.

Nemčija je danes velik potrošnik našega blaga, morda večji, kakor pa kaže naša statistika. O tem jasno govori naš veliki klirinški saldo, ki znaša že 436 milijonov dinarjev. Pa še sedanji naš izvoz v Nemčijo je majhen v primeri z izvozom, kakršen bi moral biti. Nemčiji so danes in tudi še v bodoče potrebne surovine in živila, ki jih imamo mi v izobilju. Dočim skoraj vse druge države delajo našemu izvozu nezasišane ovire ter nam dodeljujejo tako neznatne kontingente, da so ti praktično dejansko neuporabljivi, sprejme Nemčija vsako količino našega blaga. In dočim druge države uporabljajo za naše blago skoraj prohibitivne carine, ne dela tega Nemčija.

Toda mi ne moremo večno samo izvažati blaga v Nemčijo. Zaradi deviznih težkoč, ki so povsod na svetu, ne more nam plačati Nemčija našega blaga z devizami. Noče pa se za surovine in živila zad »evati«. Hoče plačati sicer vse, kar pri nas kupi, toda s svojim blagom. V nemškem tisku se morda s pravico očita nam, da nabavljamo velike nabavke v državah, ki za naše blago nočejo niti slišati.

Ni dvoma, da je naš interes, da izvozimo čim več blaga. Toda na drugi strani je tudi naš interes, da dobimo to blago čim prej plačano. Naši izvozniki so mali ljudje, ki imajo le malo kapitala in ne

morejo pogrešati mesece dolgo velike zneske, ki jih imajo dobiti za svoje blago. Po novem načinu ureditve plačil. prometa z Nemčijo ne bodo izvozniki več dolgo čakali na kronološki red izplačila. S tem v zvezi pa vseeno nastaja nevarnost, da bo padajoči tečaj marke, če bomo namreč mnogo izvažali, a malo uvažali, ustvil naš izvoz za določeno dobo.

Zato je naš prvi interes, da okrepimo uvoz nemškega blaga

Novi plačilni način bo na vsak način olajšal uvoz nemškega blaga. Vendar to še ne zadostuje. S trgovinsko političnimi in deviznimi ukrepi se mora pospeševati uvoz nemškega blaga, da bi mogli tamošnji trg čim bolj izdatno izkoristiti za plasiranje naših proizvodov, katerim se v drugih državah zapirajo vrata. To je naš imperativni interes, določena kontrola uvoza pa nujnost, ki je ne morejo danes pogrešati niti bogatejše države.

V zvezi z vsem tem se mora izvesti tudi reorganizacija našega trgovskega zastopstva v Nemčiji. Ta potreba se neprestano naglašuje iz izvoznikiških vrst. Tu ne smemo zaostati za Madjarsko, Bolgarsko in drugimi našimi sosednimi državami, ki imajo organizirana v Nemčiji svoja posebna in dobro izvedena zastopstva. V Berlinu za-

stopa naše trgovinske interese ena edina oseba. Da to ne zadostuje, je jasno vsakomur, ki ima posla v Nemčiji. Dostikrat se pripeti, da nemški kupec da našemu izvozniku na razpolago vagon blaga v nekem mestu ali pa da pride vagon v Nemčijo dan kasneje kakor pa je veljajo dovoljenje za uvoz. Izvozniki se v takih primerih obračajo v obupanju na našega trgovinskega zastopnika v Berlinu, ki mora odpohtovati, da na kraju samem intervenira. V tem času pa ni nihče v pisarni, ki bi mogel opraviti vsaj najbolj nujne posle. Majhna proračunska malenkost bi mogla povečati aktivnost našega trgovinskega zastopstva v Berlinu, kar bi se več ko izplačalo na drugem mestu. Trgovinski ataše v Nemčiji bi moral biti na razpolago tako uvoznikom ko izvoznikom.

V sedanjih razmerah smatramo za posebno važno, da opozorimo na važnost nemškega trga ter na pota, kako bi mogli povečati svoj izvoz v Nemčijo. Zlasti pa moramo čuvati trge, ki jih imamo danes, ko nam nočejo dati nekatere države nadomestila za izgubljeni italijanski trg, dasi so po ženevskih sankcijah v to zavezane. Z ozirom na meglene bodoče gospodarske odnošaje z Italijo moramo čuvati in razvijati vsaj ona tržišča, ki nam do neke mere morejo nadomestiti italijanski trg. Samo organizirano delo more v gospodarskih odnošajih z drugimi državami prinesiti zaželjene uspehe.

Davčna vprašanja

Rok za vložitev davčne prijave za pridobnino podaljšan

Združenje trgovcev v Ljubljani sporoča, da je rok za vložitev davčne prijave pridobnine podaljšan do 15. februarja. Vsi oni trgovci, ki so bili vsled komasacije iz krajev Vič-Rožna dolina, Moste, del Ježic itd. prideljeni mestu Ljubljani, vlagajo napovedi pri davčni upravi za mesto Ljubljana.

Istovčasno sporoča združenje, da je založilo praktična navodila za izračunavanje neposrednih davkov. Iz teh navodil more lahko vsak davkoplačevalec točno in najhitreje izračunati, koliko bo moral plačevati državnih in avtonomnih davščin. Navodila se dobe v pisarni Združenja proti malenkostni odškodnini ter jih vsem gg. trgovcem toplotno priporočamo, da si jih nabavijo. — Uprava.

Opozorilo davkoplačevalcem

Obdačeni dohodek od poslopij in zemljišč

Novi pravilnik k čl. 83. zakona o neposrednih davkih se glasi v sedanjih novi obliki takole:

»Dohodek od zemljišč in poslopij se odbija od čistega dobička podjetij neglede na to, če se zemljišče in poslopja izkoriščajo v lastni režiji ali se pa oddajajo v najem. Za zemljišče se odbija znesek katastrskega čistega dohodka. Za poslopja pa se odbija, neglede ali služijo samo v potrebe podjetja ali pa se deloma ali celotno

oddajajo v najem, znesek, ki je določen od davčne uprave (odnosno od davčnega odbora) kot osnova zgradarine, v kolikor je ta dohodek izkazan v bilanci. Zaradi te izpremembe je prenehalo veljati pojasnilo davčnega oddelka z dne 20. septembra 1930. Da bi mogli odbiti obdačeni dohodek poslopij in zemljišč od davčne osnove družbenega davka, naj podjetja izkazuje bruto dohodek poslopij in zemljišč, torej pri poslopijih davčno osnovo plus amortizacijsko kvoto, ki znaša v Beogradu, Zagrebu, Ljubljani in Novem Sadu 20%, v drugih mestih in trgih ter letoviščih 25%, v vaseh pa 30%, izkažejo kot dohodek v posebni rubriki v računu dobička. V kolikor podjetje uporablja poslopje v lastne namene, se mora isti znesek, ki je izkazan kot dohodek v računu dobička, vnesti tudi v račun izgube. Knjigovodstveno se tako izkazani dohodek in izdatek briše, vendar pa ima podjetje pravico: da tako obdačeni dohodek še enkrat odbije od v bilanci izkazanega dobička. Podjetjem, ki obdačeni dohodek poslopij in zemljišč ne izkažejo v bilanci v posebni postavki na prej navedeni način, ne bo davčna uprava ta dohodek odbila od davčne osnove za družbeni davek.

»Službeni list«

kr. banške uprave Dravske banovine z dne 22. januarja objavlja: Uredbo o katoliški bogoslovni fakulteti univerz v Zagrebu in Ljubljani — Pravilnik o načinu registriranja kartelov in voditvi zbirke listin — Pogoje za izvajanje del iz betona in armiranega betona — Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

Politične vesti

Češkoslovaški listi objavljajo Hlinkine pogoje za vstop v vlado. Zahteva predvsem posebno slovaško ministrstvo, ki bi imelo funkcije resornega ministrstva. Zlasti imenovanje uradnikov bi spadalo v delokrog tega ministrstva. Slovaški deželni zbor bi imel pravico izdajati zakone. V državnem proračunu mora biti upoštevana Slovaška v razmerju s številom njenega prebivalstva. Skratka: Slovaška naj dobi svojo avtonomijo, vendar pa osrednja vlada ne bi bila bistveno oslabiljena.

Koalicijko vlado bodo sestavili na Grškem. Ni pa še gotovo, kdo bo dobil mandat za sestavo vlade.

Na seji odbora trinajstotrice se je sklenilo, da se pozovejo tudi države, ki ne izvajajo sankcij, ko Avstrija, Madjarska, Albanija in Paragvaj, da poročajo Zvezi narodov o svoji trgovini z Italijo. Nekatere države predlagajo, da se tudi proti tem državam, ki jih nazivajo v Ženevi dezertirke, začno izvajati gospodarske in finančne sankcije, če ne sprejmejo sklepov Ženeve. Italijanski listi proti temu predlogu že ostro protestirajo, najlepší znak, da je verjeten sprejem tega predloga.

Odbor strokovnjakov začne v ponedeljek razpravljati o razširitvi sankcij proti Italiji na jeklo, železo, premog, petrolej in druge surovine.

Angleški zunanji minister Eden je imel dolg sestanek z Litvinovim. V zvezi s tem pišejo listi, da bo zopet obnovljena zveza Anglije, Francije in Rusije. Litvinov se prizadeva, da dobi v Londonu posojilo za Rusijo. Bajke potekajo pogajanja ugodno.

Kralja Karol in Boris ter večina državnikov je odšla iz Londona v Pariz, kjer so bili številni sestanki diplomatov in državnikov. Zlasti se je razpravljalo o zagotovitvi miru v srednji Evropi in prodrljo je prepričan, da je francosko-ruski pakt iz tega razloga predvsem potreben. Zato je prišlo tudi do angleško-ruskega zblizanja.

Na zadnji seji italijanske vlade je poročal Mussolini o položaju ter zlasti tudi o italijanski protestni notri proti vojaški pogodbi Anglije z drugimi državami proti Italiji. Ko je opozoril na veliko zbiranje angleških vojnih sil v Sredozemskem morju, je proslavil dalekosežni pomen italijanskih zmog v Afriki ter izjavil, da bo šla Italija do konca. Prebivalstvo Italije da je naravnost vzgledno dokazalo svoj patriotizem, dočim se čete v Afriki pripravljajo na nove zmage. V Afriko bo poslala italijanska vlada še 50.000 delavcev, da bodo cestno omrežje tako izpopolnili, da bo prehrana vojaštva zagotovljena tudi v deželni dobi.

Italijani poročajo, da so čete Grazianija prodrle že 450 km severno od mesta Dola. Nadalje poročajo, da so italijanske čete zavzele že vso pokrajino Sidamo, kjer se je vse prebivalstvo svečano pokorilo Italiji.

Na severnem bojišču so bile le manjše praske, ker so začeli Etiopci zopet z gverilsko vojno. Veliko aktivnost razvijajo italijanska letala. Eno letalo so Etiopci na severni fronti zopet sestrelili.

Vlada Sarrauta se je v četrtek predstavila parlamentu z deklaracijo, ki pa je bila sprejeta precej hladno. Vlada naglašuje, da bo ostala zvesta dosedanjim francoskim zunanji politikam, da se ohraniti mir in spoštovanje mirovne pogodbe. Vlada si bo prizadevala, da se pod vodstvom Zveze narodov čim prej konča vojna v Afriki. Sporazumi, ki jih je sklenila Francija z drugimi državami, zlasti z Anglijo, so bistveno jamstvo za mir v Evropi. Glede notranje politike je izjavil Sarraut, da je njena glavna naloga, da izvede volitve in da zagotovi notranji mir.

Ostro je napadel novo francosko vlado v interpelaciji poslanec Laurin, ki je dejal, da je novi vojni minister tehnični svetovalec ene največjih francoskih oboroževalnih tvornic. Novo vlado je označil kot prikriti vlado kartelov. Zlasti pa je obtoževal novo vlado, da je preveč močno pod vplivom Moskve.

Vladi Sarrauta je bila po končani debati izrečena zaupnica s 350 proti 200 glasovom.

Z največjimi slovesnostmi so proslavili 30. januarja v Nemčiji triletnico narodno-socialističnega režima. Tudi Hitler je imel ob tej priliki velik govor, v katerem je med drugim dejal, da v nemški zgodovini še ni bilo vlade, ki bi v treh letih dosegla tako velike uspehe ko njegova.

Novo egiptsko vlado je sestavil Ali Mahbar Paša, ki si je pridržal tudi notranje in zunanje ministrstvo.

Za našo Narodno galerijo

Govor predsednika dr. Fr. Windischerja na občnem zboru Narodne galerije

Slovenski gospodarski ljudje so se vedno zavedali svoje dolžnosti do slovenskih kulturnih institucij in tako so tudi med dobrotniki Narodne galerije skoraj le naši gospodarski ljudje. Toda še več je treba storiti za Narodno galerijo, ki je ena naših najbolj reprezentativnih ustanov in zato smatramo za svojo dolžnost, da posvetimo tudi Narodni galeriji v Ljubljani nekaj svoje pozornosti. In da to pozornost tudi zasluži, dokazuje vzorno sestavljeno poročilo zaslužnega predsednika in dobrotnika N. G. dr. Fr. Windischerja na občnem zboru N. G. dne 25. januarja. Po kratkih uvodnih besedah in lepih spominskih besedah na blagopokojnega kralja Aleksandra, čigar spomin so zborovalci počastili tudi s pietetnim molkom, je predsednik dr. Windischer tako-le označil pomen in nalogo N. G.:

»Narodna galerija je sedaj v svojem ogrožju in svojih temeljih doživlja. Dopolnjevanje bo pa vedno potrebno. V sedanjih obliki je N. G. lepa kulturna ustanova in dostojno predstavlja našo likovno umetnost. Naš ponos in naš ljubezen zasluži. Ko dobimo Akademijo znanosti v Ljubljani, bomo imeli v slovenskem vseučilišču, v Akademiji znanosti in v Narodni galeriji svoj kulturni Triglav. Vsak del te odlične kulturne trojice bo Slovencem svet. N. G. potrebuje ljubezni in spoštovanja vsega našega naroda. Doslej še ni tistega odziva in tiste podpore naše javnosti, ki je taki ustanovi potrebna. Za majhen napor so kulturne ustanove kakor N. G. eminentne važnosti, njih kvalitativni izbrani so posvečeni vso pozornost. Naš narod mora izpolniti prepričanje, da je N. G. njegova last in njegov ponos. Zanimanje za Narodno galerijo je treba zanesti v vse sloje našega naroda. Več nego sedaj je treba o njej govoriti v naši javnosti, pisati moramo o njej v našem časopisju vseh vrst. Vodstvo N. G. in ljubitelji umetnosti naj bude in goje v našem narodnem občestvu zanimanje, spoštovanje in ljubezen za to veliko kulturno dobro. Narodna galerija mora biti posvečeni hram naše umetnosti, ki bodi trajno v živih dotiki z življenjem, visoko nad trenjem vsakdanjosti. Ne sme biti začarani muzej, ne sme biti tajinstven muzej, ne spominska galerija, živahna shodnica našega naroda bodi! Zanimanje nikjer ne nastaja samo po sebi, buditi ga je treba in skrbno negovati. Mnogo truda, mnogo trenja, mnogo neodoljive energije je bilo treba, da smo dali N. G. sedanjost lepo obliko. Mnogo umetnin je sedaj

zbranih v N. G., ali je še mnogo lepega doma in drugod, kar spada v N. G., da postane popolna. Izpopolnjevanje pa se mora trajno. Zbirke umetnin v N. G. v sedanjih obliki so sinteza. V N. G. je sedaj mnogo umetnin naše banovine, našega narodnega muzeja, mestne občine ljubljanske, knezoškofijskega ordinarijata. Z velikim razumevanjem nalog N. G. so nam dali na razpolago iz svojih zbirk veliko in lepo število slik in plastik. Zasebno munificenco neradi pogrešamo.

Več požrtvovalnosti za Narodno galerijo!

Za kulturne naprave, kakor so galerije in muzeji, je treba srca in ljubezni. N. G. je še mlada naprava. Nima v davnino segajočih tradicij. Zato res ne smemo takoj v začetku biti preveč zahtevni in nas ne sme nikdar zapustiti potrpežljivo prizadevanje, da vzbudimo za njo čim širši interes v naši javnosti. Privatne darežljivosti zelo pogrešamo pri svojem konstruktivnem delu. Moja želja bi bila, da se nam posreči prepričati naše veljake o tem, da je treba sredi vsakdanjega življenja misliti ne samo na pridobivanje in ohranitev gmote, marveč, da je treba tistim, ki jim je bila sreča mila, pomagati drugim ter pri graditvi reprezentativnih kulturnih naprav svojega naroda dejansveno sodelovati! Kakšna razlika je sicer med tujim veljakom in lastnim imovitim človekom, če nima srca za socialne in kulturne potrebe svojega naroda. Francozje ne reko samo noblesse oblige, marveč tudi riches oblige. N. G. si želi velikodušnih dobrotnikov, ker izkušnja pri drugih narodnih prepričevalno dokazuje, da brez zasebne darežljivosti, oprte na razumevanje za kulturne potrebe, ni mogoče zgraditi velikih in popolnih kulturnih ustanov. V tem pogledu pri nas v resnici ne moremo biti zadovoljni in si zaenkrat moremo samo obetati, da se tudi pri nas obrne v tem pogledu na boljše ter da se začne plemenito tekmovanje med nami v podporanju naših kulturnih naprav, ki so lepe, tudi absolutno presojane. Zaenkrat smo na hrapavem potu, na bregu pričakovanja in je zapisati žal le malo dogodkov, ki vlivajo pogum in dajejo vzpodbudo. N. G. ima na razpolago prav skromna sredstva pri svojem delu in mora skrbno obračati vsak dinar.

Z letno sto tisoč dinarjev vzdržujemo veliko razmajano poslopje, plačujemo javna bremena, nosimo režijo, kako potem pridobivati nove umetnine?

Za naše umetnike

Z budtivijo in nego zanimanja za umetnostne dobrine podpiramo tudi svoje žive umetnike. Položaj naših likovnih umetnikov vseh vrst ni zaviden, težaven je in skrbi poln. Razstave naših sodobnih umetnikov potrebujejo živahnejšega odziva v našem narodu. Obisk naših razstav ni zadosten. Med obiskovalci žal pogrešamo mnogo taktih, ki bi mogli umetnine tudi kupiti. Kaj pomaga umetniku posmrtna slava! Tudi on samo enkrat živi in za življenja ni zanj dovolj pohvalna kritika. Umetniki potrebujejo dejanske podpore javnih mest in zasebnikov. Lepo je ogrevati se za umetnost, ali ne smemo pozabiti, da brez naših živih umetnikov ni naše moderne slovenske umetnosti. Za mlad, stremeč narod je prav posebno treba ljubezni in srca ter odprte roke za likovno umetnost živih umetnikov. Priti moramo tudi do tega, da dobe naši umetniki podpore in ustanove za študij v velikih središčih likovne umetnosti. Širjenje obzorja prinese naši umetnosti dragoceno vzpodbudo in oploditev! Nikakor ne zadoščajo kratki izleti in bežni ogledi v vsej naglici! Umetniki so bili in bodo vedno svojstveni, svoje zahteve imajo in svoje posebne poglede, vzemimo jih širokoprsno scela. Brez teh najbrž ne bi bili umetniki.

Narodna galerija je zbirka umetnin v prvem redu. V njene prostore sprejemamo dela starih in živih umetnikov, ali samo izbrana dela spadajo v našo javno zbirko. Zastopnost v zbirki javne galerije je cilj in ponos umetnika. Moje stremljenje je vedno bilo, da so naši umetniki svojim delom primerljivo pravično in častno zastopani. Res pa je, da javne galerije ne morejo same, tudi če imajo obilnejša sredstva od naših, sprejemati vse produkcije likovne umetnosti, ker morajo izbirati in sprejemati samo kvalitativna dela. Pri tem zbiranju umetnin absolutno potrebujejo podpore ne samo naših javnih mest, ampak tudi privatnih dobrotnikov. A naša sredstva so silno skromna. Kdor ima pred seboj naše današnje zbirke in pravično ocenjuje delo N. G.,

se bo moral čuditi, kako je mogoče v razmeroma kratkem času dovršiti tako velike in tako različne zbirke. Večkrat razmišljam o tem, ali bo mogoče, da N. G. sama zmaguje tako veliko delo. Pozabiti ne smemo, da nas čaka še veliko znanstvenega dela v N. G. in okrog nje.

Naša denarna vrela so ponižna. Svoja sredstva dobivamo od naše banovine, od mesta Ljubljane in Maribora. Razen teh so naši denarni dohodki iz zasebnega vira zadnji dve leti komaj omembe vredni. Moja iskrena želja je, da bi skoraj smeli pozdraviti gosto vrsto novih ustanovnikov, saj naša ustanovna znaša po pravih samo 500 Din. Rad bi dočakal čas, ko si bo vsak naš veljak štel v ponos in čast, da je njegovo ime zapisano med našimi ustanovniki.

Program dela Narodne galerije

Rekel sem že, da so naše zbirke v svojih temeljih gotove. Gostje, ki so poznavalci umetnosti in umetnostnih zbirk, nam izrekajo kar po vrsti svoje priznanje. Brez samohvale smemo reči, da je Narodna galerija dika in ponos naše Slovenije. Popolna seveda še ni in mora biti naše stremenje, da jo dovršujemo v mejah svojih razpoložljivih sredstev. V tem pogledu je v našem odboru bil ponovno govor o tem, da bo treba misliti na to, da dobimo posebno moderno galerijo, ki naj bi morda sprejela vse dela po velikem razdobju naših impresionistov. Razmišljali smo tudi o tem, kako bi mogli razširiti svoje razstavne prostore, ki so danes že tesni. Ker je dejstvo, da ima naša umetnost za današnje razstavne potrebe v Jakopičevem paviljonu, ki je sedaj last mestne občine, vse preskromne prostore, se je po iniciativi profesorja I. Cankarja ponovno že razpravljalo o tem, da bo treba misliti na novo moderno zgradbo za umetniške razstave v Ljubljani. Kar se tiče razstavnih prostorov, je dejstvo, da smo zelo zaostali v primeri z drugimi kulturnimi središči v naši državi. Vodstvo N. G. ima dovolj optimizma in vztrajnosti, pa je prepričano, da dobi v doglednem času naša likovna umetnost prostore, dostojne in primerne njeni kulturni važnosti v naši beli Ljubljani za svoje razstave kakor tudi prostore za stalno prodajalnice slik in plastik naših modernih umetnikov. Prosvetni oddelek mestne občine Ljubljana, Društvo likovnih umetnikov in naš upravnik gošpod Ivan Zorman so temu vprašanju posvetili že mnogo dela. Narodna galerija ni samo zbirala in urejevala svojih zbirk,

temveč je rada podpirala tudi prizadevanja tako obstoječih organizacij likovnih umetnikov kakor tudi posameznih umetnikov. Naš upravnik g. Ivan Zorman je ponovno dokazal svojo veliko sposobnost pri aranžmanjih ljubljanskih razstav.

Bodi mi sedaj dovoljeno, da na nocojšnjem občnem zboru ljubo dolžnost izpolnim in izrečem iskreno zahvalo za podporo, ki je bila N. G. zadnja leta deležna. Izrekam iskreno zahvalo bivšima banoma g. dr. D. Marušiču in g. dr. Dinku Pucu ter bivšemu pomočniku bana g. dr. O. Pirkmajerju. Ljuba dolžnost mi je, da izrečem nocoj prisrčno zahvalo za veliko naklonjenost g. banu dr. Marku Natlačnu, ki je že v sedanjih kratki dobi, kar je ban, pokazal veliko razumevanje za potrebe naše N. G. in naših umetnikov ter pomočniku bana dr. Stanoku Majcnu. Lepo se zahvaljujem prosvetnemu oddelku naše banovine, imenoma g. načelniku Josipu Brezniku in referentu g. Josipu Ribičiču. Prisrčna zahvala gre mestni občini ljubljanski, bivšemu županu g. dr. Vladimiru Ravniharju in bivšemu podžupanu g. Evgenu Jarecu. Prepričan sem, da bomo našli ljubeznivo umevanje pri sedanjem županu g. dr. Adleščiču in podžupanu g. dr. Ravniharju ter pri prosvetnem referentu mestne občine g. dr. Moletu. Iskrena zahvala bivšemu mariborskemu županu g. dr. Franju Lipoldu in županu mariborskemu g. dr. Alojziju Juvanu. Spoštljivo zahvalo naj izrečem prevzvišeni knezoškofu, g. dr. Gregoriju Rožmanu, milostljivemu proštu g. Ignacu Nadrahu in prečastitemu mons. Viktorju Steški, ki so naše prizadevanje pri zbiranju umetnin po naših cerkvah s polnim razumevanjem podpirali. Prečastitemu mons. V. Steški in kustosu g. dr. Rajku Ložarju izrekam prisrčno zahvalo za veliko zanimanje in za požrtvovalno sodelovanje pri vodstvih in predavanjih v Narodni galeriji.

Končam, moja gospoda, in pravim: Dobra volja in ljubezen do stvari nas je vodila pri delu v N. G. Bodite prepričani: Naša uprava kot en mož bi samo od srca želela, da bi bil uspeh v razdobju, za katero vam poročamo, še mnogo večji.

Ze v 24 urah barva, plesira in kemično snazi obleke, klobuke itd. Skrobi in svetlolika srajce, ovratnike in manšete. Pere, suši, monga in lika domače perilo

tovarna JOS. REICH

Poljanski nasip 4-6. Selenburgova ul. 3.

Telefon št. 22-72.

Dr. Egon Starč:

Naši gospodarski odnosi s Češkoslovaško

(Nadaljevanje.)

Pa tudi pri uvozu živine, posebno prašičev, participira letos Češkoslovaška republika v izdatni meri, in sicer je samo v novembru uvozila 25.182 komadov; v celem letu 1935. pa 75.208 komadov, proti 22.423 v prejšnjem letu, tako da se je uvoz jugoslovanskih svinj več kot potrojil.

Ze dosedanje ugotovitve so izredno prepričevalne. Toda to še ni vse. V marsičem se bo, o tem sem prepričan, pri sistematičnem pravilnem sodelovanju obeh držav in narodov naša medsebojna gospodarska bilanca poboljšala. Češkoslovaška republika ima naravni interes na tem, da se naš pasivni kliring, ki znaša danes 81,6 mil. Kč, čimprej izenači.

Zansko leto ni prevzela ČSR od nas nikakega tobaka. Letos pa je ta nedostatek več kot popravila, kajti meseca decembra 1935 je bila zaključena med našo upravo državnega monopola in ČSR o prodaji tobaka posebna tobačna konvencija za dobo 25 let ter se je glasom te konvencije ČSR obvezala prevzeti veliko količino našega hercegovinskega tobaka vsako leto, in to za visoko kupno ceno, ter se je za to leto cenik povečal za 20%, za leto 1936. pa celo za 40%. Vsako leto prevzame ČSR ogromno količino tri do tri in pol milijone kg tobaka, oziroma 250 vagonov.

Tobaka se je pridelalo pri nas v 1930. letu 142.422 q, v letu 1934. pa samo 60.493 q. Češkoslovaška republika potrebuje po tej pogodbi na leto 60% vsega našega dosedanjega pridelka. Ta pogodba, ki je pač unikum meddržavnih pogodb, saj je sklenjena za naravnost presenetljivo dolgo dobo 25 let, bo pred-

vsem odlično koristila našim gojiteljem izvrstnega tobaka v Hercegovini, kjer je gojitev tobaka vedno bolj hiral.

Razvojne možnosti medsebojnih gospodarskih stikov v bodočnosti

Razvojne možnosti medsebojnih gospodarskih stikov v bodočnosti pa so še zelo velike. Kar se tiče izvoza v ČSR v bodočnosti, opozarjam na kratko na sledeče dejstvo. Znani prof. ing. Stočes je v pričetku letošnjega leta opozoril češkoslovaško javnost, da ČSR letno uvažuje za nad 100 mil. Kč surovega bakra in da je to večinoma baker jugoslovanskega izvora, ki pa prihaja v ČSR preko Hamburga. Mislim, da ne sodim napačno, če trdim, da je to opozorilo padlo na rodovitna tla ter da se študirajo možnosti, kako bi tudi naš surovi baker odslej uvažali direktno brez vsakih nepotrebnih prekupcev v ČSR za potrebe češkoslovaškega trga.

Češkoslovaška republika in posebno njena visoko razvita težka železna industrija rabi mnogo surovega železa. Dovož železne rude iz Jugoslavije v ČSR je dosedaj minimalen. Samo 19 vagonov te rude je bilo izvoženih v letu 1934. v ČSR. Naši gospodarski krogi in naša javnost bi morala delati na to, da bi se organiziral tudi izvoz železne rude iz Jugoslavije v ČSR v večji množini, saj izvažamo letno 11.194 vagonov te rude v druge države.

Nadalje moramo posebno delati na to, da povečamo, ne samo naš izvoz raznih surovin in hranilnih proizvodov, temveč tudi živine. Posebno važen bo v bodočnosti izvoz lanu, konoplje in event. tudi riža. V to svrhu je treba preorganizirati tudi naše poljedelstvo in favorizirati večje gojenje lanu, konoplje in tudi riža. Kar se slednjega tiče, bi vsaj ne uvažali tako velike količine riža iz tujine.

Nadalje je treba delati za večji izvoz naših mineralnih in rastlinskih olj, kovin in polfabrikatov, saj

ima Češkoslovaška republika veliko in silno razvito težko metalurgično industrijo, ki šteje nad 20.000 različnih zavodov.

V najnovejšem času se tudi mnogo dela na tem, da bi se izvažala posebno iz Dalmacije zgodnja zelenjava, posebno evetača, v ČSR. Tudi je treba gledati na to, da bi se izvažale naše sveže morske in druge ribe v večji meri v ČSR. Če se ta izvoz dosedaj ni udomačil, leži krivda na strani Jugoslovancev, ki dosedaj izvoza niso pravilno organizirali glede načina pošiljatve rib in slično; saj nalovimo letno 6-2 mil. kg morske ribe v ceni 44-5 mil. Din.

Enako je treba tudi študirati možnosti izvoza ostalih naših rud in industrijskih surovin, kakor boksita, svinčenega in cinkovega koncentrata, oniksa, dalmatinskega kamna in slično.

Nasproti temu bo po izenačitvi klirinskega salda in zbog povečanega izvoza v ČSR tudi slednja mogla povišati svoj izvoz k nam, posebno glede tekstilnih surovin, ki jih ČSR sama z devizami kupuje in takoj plača, nadalje pa tudi povečati izvoz produktov svoje ogromne industrije, kakor metalurgične industrije, raznih strojev, avtomobilov, kemičnih produktov, elektrotehničnih in farmacevtskih produktov, papirja, piva in podobno. Veličino njene industrije označuje že to, da imamo mi v vseh svojih podjetjih zaposlenih samo 714.000 oseb, ČSR v svojih obrtnih in industrijskih zavodih, ki dosegajo v resnici veliko število 378.015, pa zaposluje 2.291.797 oseb.

Naša dolžnost je gledati na to, da se jugoslovanski izvoz manipulacijsko-tehnično izpopolni, da bodo tudi naši produkti mogli konkurirati v vsakem oziru na svetovnem trgu, ne samo glede kvalitete, temveč tudi kar se tiče pravilne ekspedicije, omota itd. Potlej se ne bi več dogajalo, da bi češkoslovaška javnost čestokrat nezaupljivo presojala naš trg in njegove zmožnosti.

Iz navedenega jasno izhaja, da ima ČSR danes še mnogo večjo važnost za naš uvoz in izvoz in za

Brez priloge

V zelo številnih trgovinah in obratih, še bolj pa v obratih vlada nered v blagajniškem poslovanju, ker lastniki trgovine ali obrta nikakor nečejo razumeti, da morajo tudi sami dati potrdilo ali vsaj bon (priznanico) za denar, kate-rega vzamejo iz blagajne ali za svojo porabo ali za svrhe trgovine ali obrta. Videl sem v neki trgovini, da je šef jemal denar iz blagajne brez potrdila, čeravno je bil blagajnik odgovoren za stanje blagajne. Na prošnjo blagajnika za potrdilo, je dobil odgovor: »Kar zapišite, da sem vzjel jaz denar«. Kaj pa če bi blagajnik slučajno dvakrat vknjižil dvig kakega zneska po šefu? Ali če bi blagajnik knjižil drugačni znesek? Ali bo knjižil v tem slučaju manjši znesek? Spomin je kakor ribniška reta, ni se zanesti nanj. Danes še veš, jutri morda tudi, ali pa boš vedel kdaj pozneje, pa je drugo vprašanje.

Neugodno je lahko tudi za nastavljenca, ki ima v rokah blagajno. Velikokrat se pripeti, da pozneje eden ali drugi zanika, da je dobil ali vzel ta ali oni znesek itd.

Naj tudi vzame sam šef denar iz blagajne, tudi on sam mora dati blagajni priznanico ali potrdilo ali bon, naj se imenuje kakor že.

No'en znesek ne sme iz blagajne brez priloge!

Še nekaj! Ločite blagajno v trgovini in denarnico v žepu šefa. Za privatne potrebe jemljite denar v primernih, t. j. potrebnih zneskih in vpišite v blagajni ta dvig na svoje ime. Za privatne ali zasebne svrhe ne plačuj iz poslovne blagajne v trgovini. Ni potrebno in ne prav, če se iz blagajne razvidi, zakaj vse rabiš doma denar. Trgovina in privatna oseba sta dvoje.

Izdatke za potovanje radi kupčijskih poslov itd. naj tudi šef sam poročuna s svojo blagajno kakor jih mora njegov potnik.

Konkurzi - poravnave

V poravnalni zadevi neprotokolirane trgovke Antonije Karo v Motniku se določa ponovni poravnalni narok na dan 13. februarja ob 10 uri pri sodišču v Kamniku. Dolžnica ponuja 50% kvoto, plačljivo v 6 enakih mes. obrokih.

Uvedeno je poravnalno postopanje o premoženju trgovca Antona Fedrana v Mozirju. Poravnalni

sodnik dr. Novak, poravn. upravnik odvetnik dr. Rosina v Gornjem gradu. Narok za sklepanje poravnave pri sodišču v Gornjem gradu dne 17. marca ob 9. Rok za oglasitev do 10. marca.

Nadalje je uvedeno poravnalno postopanje o premoženju trgovca in posestnika Pavla Košenine v Gomilskem. Poravnalni komisar Kompara, starešina sodišča, poravnalni upravnik odv. dr. Gračner v Vranskem. Narok za sklepanje poravnave pri sodišču na

Vranskem dne 17. marca ob 9. rok za oglasitev do 10. marca.

Davkoplačevalcem v Mariboru in okolici

Davčna uprava za mesto Maribor razglasa:

Ker prihajajo še vedno pošiljke, naslovljene na »Davčno upravo v Mariboru«, opozarjamo, da »Davčna uprava« ne obstoji več, in sicer od 15. februarja 1934, temveč je osnovana za mesto Maribor po-

sebna davčna uprava, ki ima naziv »Davčna uprava za mesto Maribor« in poštno čekovni račun št. 10.017; za ostali okoliš bivše davčne uprave Maribor pa je osnovana druga davčna uprava, ki ima naziv »Davčna uprava za okoličje Maribor« in poštno čekovni račun 10.039.

To naj stranke v lastno korist upoštevajo, da bodo dospevale pošiljke pravilno na namembni naslov.

Reklama in tujski promet

Napake in pomanjklivosti naše tajske reklame

Napake v naših inseratih

Naj se pomudim le pri enem samem oglasu za neko naše zdravilišče iz lanskega leta. V maju je izšel oglas z besedilom: »Sezona v X je otvorjena. Nič več in nič manj. Podobno reklamo dela tudi naše gledališče, ki leto za letom natisne plakate z napisom: »Razpisan je abonma?« Mislim, da ni potrebno posebej poudarjati, da reklama take vrste ni priporočljiva, morda bi celo lahko rekli, da je zgrešena. Tako samozavestno bi mogel govoriti samo oni trgovec, ki bi pred njegovo trgovino stalo že na vse zgodaj nebroj ljudi v koprnečem pričakovanju, da se vrata k prodajni mizi odpro. Vsi pa vemo, da se kaj podobnega še ni zgodilo ne pred našim gledališčem in ne pred kakim našim zdraviliščem. Kdor hoče goste privabiti, ali pa najti kupca, mora že malo bolj prikupno govoriti in vzeti samozavesten ali morda celo ošaben klobuk z glave. V knjižici: »Reklama pri nas in v Ameriki«, pravi reklamni strokovnjak dr. Guggenbühl: »Vaše Veličanstvo, kupec! In Veličanstvu bi bilo zgrešeno reči le: Sezona je otvorjena. Kupec je natančen in zamerljiv in za vse naše napake, ki jih napravimo v občevanju z njim, bolj dovteten ko za težo najobčutljivejša tehtnica.

Tuja reklama

Kako pa je drugod z letoviško in zdraviliško reklamo?

V »Prager Tagblatt« sem večkrat čital opozorila in krajša poročila o tem, kako izborna in pre-mišljena je bila izvedena v letu 1935. tujska reklama v Avstriji. Na višku stoječi reklami pred vsem pripisujejo dejstvo, da je bilo lani v glavni sezoni v Avstriji 42 odstotkov več tujcev kot pa v istem času prejšnjega leta. Kdor

je zasledoval lanskoletno avstrijsko reklamo, je lahko opazil poleg prikupnih in lahko opazljivih inseratov celostranske propagandistično pisane članke, ki so bili opremljeni z nazornimi slikami. Slike so prikazovale, kako je prišel ves betezen in bolan gost v zdravilišče, kmalu je pustil palico doma, čez nekaj časa že ves nasmehjan in visoko vzravnan živja dneve oddiha in slednjič, ko odhaja, obljublja z gestami in besedo, da se bo še vrnil. Če se ne motim, se je vršila avstrijska reklama v inozemstvu s sloganom: Cenena Avstrija. Dosegel se je zadovoljiv uspeh in ni jim treba več delati nevsednih statistik in težiti o tem, kar se je pozabilo ukreniti.

Švicarski primer

Še zanimivejša se je reklamo udeleževala lansko leto Švica. Kar preko noči, popolnoma iznenada in nepričakovano se je pojavil sredi aprila Duttweiler s svojim Hotel-Planom. V njegovem načrtu je bilo pred vsem silno znižanje cen preskrbe v hotelih zdravilišč in letovišč. Pod označko »Alles inbegriffen«, v kar je spadalo: vožnja, hotel, napitnina, luč, kurjava, prtljaga do hotela, zavarovalnina, pa tudi razni kurzi v sportu. Duttweiler je vodil boj proti tujsko prometnim organizacijam, ki so mu skoro brez izjeme nasprotovale radi silnega znižanja cen, in pridobil zase nekaj krajev in hotelov, kamor je pošiljal svoje goste. Hotelirjem, ki so se mu priključili, je obljubil 50 ets odškodnine za vsako nezasedeno posteljo iz sredstev Hotel-Plana. Samozavestno je oznanil: »Sedaj mora vsak Švicar spoznati svojo lepo in na spremembah brez primere bogato deželico! Z aeroplanom je prepotoval vse obmejne države, izpustil seve ni bogate An-

gleške in naročil povsod velepo-tezno reklamo. V prvih 15 tednih je posetilo švicarska letovišča nad 40 tisoč gostov, ki so vsi potovali le na Duttweilerjevo pobudo. V pozni jeseni letos je uvedel hranilne znamkice po načinu kot se hrani za naložbe v poštno hranilnico. Tako Švicarji po dinarjih hranijo za prihodnje počitnice. — Kogar Duttweilerjev načrt zanima, naj čita oglase Hotel-Plana v dnevniku »Neue Zürcher Zeitung«. O Duttweilerju samem pa je izšlo več brošur v švicarskih založbah.

Glede švicarskih reklamnih posebnosti sem stopil že pred časom v stik z dvema zdraviliščema v Švici. Dobil sem na razpologo vse, kar sem želel in od prvih stikov dalje mi oboje zdravilišč nikdar ne pozabi voščiti lepih praznikov in srečnega novega leta. Ta voščila so s primernimi slikami opremljena in diskretno omenjajo vrline svojega zdravilišča. — Kako pa je pri nas s tem? Samo enkrat je neko naše zdravilišče poslalo svojim gostom voščilo za novo leto. In kako so bili za to gostje hvaležni. Mnogo jih je takoj odgovorilo pismeno, zelo veliko pa se jih je zahvalilo ob prihodu tja na letovišče. — Kontakt z gosti obdržati, je eno izmed prvih pravil zdraviliške reklame.

Eno izmed omenjenih švicarskih zdravilišč je Sennruti. Ustanovil ga je veleindustrialec Grauer-Frey v letu 1904. Povod v to mu je dalo njegovo zdravljenje na Bledu pri A. Rikliju. No in danes imajo Švicarji riklijansko zdravilišče, ki ima v glavni sezoni po kakih 200 gostov, pozimi pa seve nekaj manj, mi ga pa nimamo več, dasi je bilo na Bledu od leta 1855. dalje. Zdravilišče Sennruti, ki je vse leto odprto, omenja v svojem prospektu, da kraj Degersheim ni za riklijansko zdravilišče tako prikladen ko južneje ležeči Bleed (z

dvema e). Samo dvesto gostov ima največ, pa kako krasno izvedeno reklamo ima in kako obilna je. Za ubogih 200 gostov se jim izplača toliko se truditi in žrtvovati.

V kako zelo dobrih razmerah še živimo mi, ki imamo za reklamo tako malo denarja!

Izpremembe v zagrebškem trgovinskem registru v letu 1935.

V letu 1935. so bile izvršene v trgovinskem registru okrožnega sodišča v Zagrebu te izpremembe:

Samostojne trgovine: na novo vpisanih 231, izbrisanih 135, stanje koncem l. 1935 1826.

Javne trgovske družbe: vpisanih 30, črtanih 37, stanje koncem leta 123.

Komanditne družbe: vpisanih 9, črtanih 19, stanje 123.

Zadruga: vpisanih 30, črtanih 3, stanje 470.

Delniške družbe: vpisanih 10 z delniško glavnico 20.753.504 Din, povišanje delniške glavnice za 2.800.000, črtanih 9 družb z glavnico 34.525.000 Din, v likvidaciji 11 družb z glavnico 38.400.000 Din. Stanje delniških družb koncem leta 1935 465 družb z delniškim kapitalom 914.638.725 Din.

Iz te statistike se razvidi, da je stanje samostojnih trgovcev v Zagrebu neprimerno ugodnejše ko v Ljubljani in v Sloveniji. V Zagrebu pač ni davčna praksa tako ostrá ko v Ljubljani!

Občni zbori

Redni občni zbor delničarjev d. d. »Lokalna železnica Kranj-Tržič« bo dne 14. februarja ob 9. v Ljubljani, Gradišče 7/I v družbinskih prostorih.

Redni občni zbor delničarjev delniške družbe »Lokalna železnica Ljubljana-Vrhnika« bo dne 14. februarja ob 11. v Ljubljani, Gradišče 7/I.

Redni občni zbor delniške družbe »Dolenjske železnice« bo dne 14. februarja ob 16. v Ljubljani, Gradišče 7/I v družbinskih prostorih.

Poleg običajnih točk je na dnevnem redu vseh treh občnih zborov tudi sklepanje o prodaji družbinskih prog in odobritev kupoprodajne pogodbe z državo.

Delnice je treba položiti 8 dni pred občnim zborom pri družbinski blagajni ali pri Kreditnem zavodu za trgovino in industrijo v Ljubljani ali pri Hip. banki jugoslovanskih hranilnic v Ljubljani.

Naročajte in širite
„Trgovski list“!

naše gospodarstvo kot prej. Priznati pa moramo, da je CSR v svojo lastno trenutno škodo izdatno pomagala v najtežjih časih svetovne gospodarske krize naši najvažnejši gospodarski veji — našemu kmetovalcu, ki je bil v času svetovnega gospodarskega procvita zelo dober kupec češkoslovaških industrijskih proizvodov, ter da se CSR vsestransko resno trudi doseči z nami še tesnejše gospodarske stike.

Tranzitna trgovina s Češkoslovaško republiko

Naša trgovinska bilanca s CSR pa bi se še veliko bolj popravila, če bi se sistematično delalo za vsestransko ureditev razmer v vprašanju tranzitnega blaga, tako da ne bodo naše rečne paroplovbe samo prevažale tranzitno blago via Constanza, temveč da bodo tudi naša jadranska pristanišča, v prvi vrsti Sušak z Bakrom ter Split s Šibenikom, mogla uspešno stopiti v mednarodno konkurenco.

Veliki tranzitni promet skozi našo državo je v ozki zvezi s položajem naših sosedov in odraz njihovih intenzivnih medsebojnih trgovinskih odnošajev. Pa tudi za naše državne železnice je ta promet ogromne važnosti. Po podatkih statistike naše zunanje trgovine je v letu 1934. znašal tranzitni promet skozi našo državo nič manj ko 2.505.555 ton.

Naš izvoz pa se vrši predvsem po vodi, in to 72% ter samo 27% po kopnem. Naše gospodarstvo se bolj in bolj orientira na izvoz po rekah, posebno pa po morju. Tonaža našega izvoza po morju se je povečala lansko leto na 1.900 mil. ton, t. j. na 54% celokupnega izvoza, izvoz po rekah pa na 710 mil. ton ali 18% celokupnega izvoza.

Do najnovejšega časa naše jugoslovanske luke v internacionalni konkurenci glede mednarodne tranzitne trgovine niso imele večjega pomena, kajti naše luke še danes nimajo primernih zvez z zaledjem, ka-

kor srednjeevropske luke: Trst, Hamburg, Antwerpen, Gdinja itd. Šele v najnovejši dobi so se sezidala končno na Sušaku prva javna skladišča in istotako se zidajo tudi v Splitu javna skladišča v luki Sv. Duha.

Navzlic svetovni krizi in vsemu nedostatku v upravi naših luk pa se vendarle razvija naš pomorski transport po lastni jugoslovanski trgovinski mornarici, in to po zaslugi naših odličnih mornarjev.

Češkoslovaški izvoz v ozemlja Sredozemskega morja je znašal lansko leto okrog 65.000 ton, uvoz iz tega ozemlja pa okroglo 310.000 ton, kar predstavlja skupen promet ca. 375.000 ton v prvi vrsti generalnega tovora. Najvažnejšo vlogo v tem prometu zavzemajo sadje, volna, fosfati, kolonialno blago, riž, razne surovine, periti itd.

Celotni uvoz in izvoz v bližnji in daljni vzhod pa je bil preko vseh luk (Hamburg, Bremen, Trst, Reka itd.) po češkoslovaških statističnih podatkih 1.281.023 ton blaga in 598.050 komadov.

Prepričan sem, da se posebno v tranzitni trgovini odpirajo nove možnosti za poglobitev naših vzajemnih gospodarskih stikov. Prvi korak v tem oziru je v najnovejšem času končno po velikih bojih storjen, in to v prvi vrsti s tem, da je bila s 1. januarjem 1936 končno vendarle sklenjena in uveljavljena direktna češkoslovaško-jugoslovanska pristaniška tarifa na podlagi principa tarifne paritete naših luk: Bakar, Split, Sušak in Šibenik. Sklenitev te pogodbe je omogočilo dejstvo, da so se naša javna skladišča na Sušaku takoj po ustanovitvi pričela lepo razvijati. Ta češkoslovaško-jugoslovanska pomorsko-železniška tarifa, ki obsega 43 vrst blaga, pomeni šele prvi začetek. Sušaško pristanišče dobi v najkrajšem času poseben laboratorij. Pričela pa so se tudi že pogajanja za sklenitev nove češkoslovaško-jugoslovanske direktne suhozemske tarife.

Konkurenčni boj pomembnih evropskih pristanišč

Nemške in italijanske železnice so se bojevale leta in leta med seboj, da pritegnejo v svoje luke kolikor mogoče transportnega prometa iz srednjeevropskih držav, med njimi tudi iz CSR. Avstrijsko-nemški, oziroma po vojni italijansko-nemški konkurenčni boj med Hamburgom in Bremenom na eni strani in Trstom ter Reko na drugi strani za srednjeevropski tranzitni promet v te luke je vobče znan.

Kmalu pa je vstopil v ta boj po vojni še nadaljnji izredno močan konkurent, in to nova luka Gdinja, katero je pričela bratska poljska država graditi šele leta 1924. Poljski republikli se je posrečilo, da je v teku 10 let zgradila iz navadne ribiške vasi svetovno centralno luko, ne samo za veliko poljsko republiko, temveč tudi za sosednje države.

Posebno po zgradnji železniške magistrale Gdinja—Bydgošč—Katovice z nadaljnjo zvezo Komarno —Brislava se je pričela srdita medsebojna borba med omenjenimi lukami. Največje in najmočnejše sredstvo napredka poljske luke Gdinje je bila pač grandiozna tarifna in carinska politika, katero je izvedla in izvaja bratska poljska država v korist svojega edinega pristanišča. Doselej je promet Gdinje tako zelo narastel, da je samo v mesecu novembru 1935 dosegel skupno ogromno količino 763.789 ton, v vsem letu 1935 pa 7,5 milijona ton; posebno se je povečal uvoz, ki je dosegel 1,1 milijona ton.

V Gdinjo prihajajo v najnovejši dobi ogromni novi transporti in poljska država naglo povečuje svojo luko, izpopolnjuje svojo trgovinsko mornarico in je ravno pred kratkim votirala 10 mil. zlotov za nakup novih trgovinskih ladij.

Če bi naša država pokazala samo del velikega smisla, kakor ga ima poljska država za svoje poljsko morje, za naše prelepo Jadransko morje in naša prelepa jadranska pristanišča, bi naša tranzitna trgovina bila v največjem razcvitu.

Denarstvo

Za vrnitev pupilarnega denarja našim denarnim zavodom

Na seji ljubljanskega občinskega sveta je bila na predlog dr. Kamušiča sprejeta naslednja resolucija:

Zavedajoč se izredne važnosti normalnega delovanja samoupravnih hranilnic v korist njihovega kraja, njihove okolice in vse države ter važnosti pupilnega denarja kot stalnega vira novih vlog za likvidnost vseh hranilnic, prosimo kraljevsko vlado,

1. da vrne samoupravnim hranilnicam čim prej na zakonski način njihovo pravico do sprejemanja novih pupilnih vlog in

2. da razveljavi one določbe, ki predpisujejo oddajo pupilnega denarja Državni hipotekarni banki.

Ta resolucija je bila soglasno sprejeta in bi bilo želeli, da bi isto resolucijo sprejeli tudi vsi drugi naši javni zastopi. Sploh je potrebna energična akcija, da se vrne pupilni denar zopet v Slovenijo.

Odlog plačil je dovoljen:

Kmečko-obrtni hranilnici in posojilnici v Dravogradu, r. z. z. n. z. za dobo 6 let za dolgove, nastale do 1. maja 1934. Obrestna mera za stare vloge se odreja na 3%.

Posojilnici v Žužemberku, r. z. z. n. z. za 5 let za dolgove, nastale do 15. avgusta 1935. Obrestna mera za stare vloge 3%.

Gornje-Savinjski posojilnici v Mozirju za 6 let za dolgove, nastale do 15. oktobra 1935, obrestna mera za stare vloge 2%.

Hranilnici in posojilnici v Selnici ob Dravi za 4 leta za dolgove, nastale do 19. avgusta 1935. Obrestna mera za stare vloge po 2 odstotka.

Hranilnici in posojilnici v Sordražici za 5 let za dolgove, nastale do 10. avgusta 1934. Obrestna mera za stare vloge po 2 in pol odstotka.

Stanje naših kliringov

Po izkazu Narodne banke z dne 23. t. m. se je naš aktivni saldo proti Nemčiji zopet povečal, in sicer za 32 milijonov Din, da znaša sedaj že 468 milijonov Din. V to vsoto so všteti tudi neplačani kliringi, ki se izdajajo od 15. januarja dalje. Da se olajša denarnim zavodom manipulacija s kliringi, ki so sklenila Narodna banka, da otvori pooblaščenim denarnim zavodom račune v markah, in sicer pri centrali in pri podružnicah banke.

Stanje kliringov s Italijo se je zmanjšalo za 17 na 175 milijonov Din.

Aktivni saldo z Bolgarsko se je znižal od 193.000 na 201.000 Din.

Saldo v kliringu s Turčijo pa se je znižal od 1.290.000 na 1.277.000 dinarjev.

Saldo naših blokiranih terjatev pri Grški banki se je zmanjšal od 44,7 na 44,5 milijona Din. Obtok jugoslovansko-grških kompenzacijskih bonov pa je narasel od 51,9 na 53 milijonov drahem. Skupno nam dolguje Grčija 66 milijonov Din.

Mestno hranilnico nameravajo ustanoviti v Virovitici.

Osješka mestna hranilnica je sklenila, da bo začela izplačevati vse vloge v višini do 6000 Din. Kakor hitro bo ministrstvo ta sklep potrdilo, bo začela hranilnica ta sklep izvajati.

Pretekli teden se je znižala zlata podloga Francoske banke za eno milijardo. V letu 1935. se je znižala njena zlata podloga za skupno 17 milijard frankov.

V Londonu je bil dosežen sporazum med avstrijsko vlado in angleškimi upniki banke Creditanstalt. Avstrija bo takoj izplačala angleškim upnikom 60 milijonov šilingov v gotovini, 40 milijonov šilingov pa v 20 letnih obrokih po 2 milijona šilingov.

TEDEN NA LJUBLJANSKI BORZI

POSEBNO POROČILO „TRGOVSKEGA LISTA“

Devizno tržišče

Tendencja mlačna, promet Din 5.501.890'49

V primeri z deviznim prometom prejšnjega tedna pokazuje tekoči borzni teden znaten porast deviznih zaključkov, in sicer za nad 1.800.000 dinarjev. S tem je narasel skupni v mesecu januarju t. l. doseženi devizni promet na Din 18.023.000', kar znači malenkostno nazadovanje (Din 134.000'—) napram deviznemu prometu v lanskem januarju. Če pa primerjamo skupni mesečni devizni promet z onim v decembru 1935, pa vidimo, da je padec znatnejši, in sicer za Din 8.207.000'—.

Dnevni devizni promet tekočega borznega tedna pa se je gibal takole:

27. I. Din	837.732'96	Din-Dunaj
28. I. Din	562.920'49	Berlin-London
29. I. Din	345.321'36	Berlin-London
30. I. Din	1.587.442'64	Din-London
31. I. Din	2.168.473'04	London-Din

Narodna banka je tudi v tem tednu posredovala v angl. privatnem kliringu in dala dne 27. jan. za Din 128.500, dne 30. jan. pa za Din 154.200'— angleških funtov, pravtako pa je intervenirala v Curihu, Amsterdamu in Parizu v višini običajnih dnevni deviznih kontingentov. Vredno je omeniti, da je v nasprotju s prejšnjim tednom bila privatna ponudba angl. funtov tokrat znatno večja, in sicer je narasla nad Din 1.932.000'—.

Devize	Tekoči teden (vse v tisočih dinarjev)
Amsterdam	85
Berlin	621 priv. kliring
Bruselj	—
Curih	42
Din-deviza	2.039 avstr. priv. kliring
Dunaj	316 priv. kliring
London	2.015 inkl. priv. kliring
Madrid	40 priv. kliring
New York	219
Pariz	122
Solon	3 boni

Poleg Londona se je nepričakovano povečal tudi promet v Din-devizi, katere je bilo v minulem tednu zaključeno v avstrijskem privatnem kliringu le za ca. Din 190.000'—. Istotako se je dvignil promet v nem. privatnem kliringu skoro za Din 350.000'—, napr. pr. tečenemu borznemu tednu. Zbog intervencije Narodne banke je bil angl. funt trgovan stalno na bazi Din 256'20 do Din 257'80, dočim je nem. komp. marka notirala le 27. jan. 1936, in sicer na bazi Din 14'35 do 14'55. Avstrijski šiling se je trgovan v dneh 27. in 28. jan. po Din 9'23 do Din 9'33, v naslednjih dneh pa na bazi Din 9'25 do Din 9'35.

Če primerjamo devizne tečaje z dne 27. t. m. z onimi, ki so notirali na včerajšnjem borznem sestanku, ugotovimo te razlike (vse izražene v točkah): Amsterdam —5'72, Bruselj —2'37, London —0'57, New York —5'35, Pariz —0'15, Praga —0'14. Trst sploh ni beležil, Curih je ostal nespremenjen, dočim je Berlin beležil včeraj na bazi tečajev od 27. januarja 1935.

Devize	S primo Narodne banke	Povpr. Din	Don. Din
Amsterdam	27. I.	2974'58	2989'17
	31. I.	2968'86	2983'46
Berlin	27. I.	1756'08	1769'95
	31. I.	1756'08	1769'95
Bruselj	27. I.	739'40	744'46
	31. I.	737'03	742'10
Curih	27. I.	1424'22	1431'29
	31. I.	1424'22	1431'29
London	27. I.	216'48	218'53
	31. I.	215'91	217'97
New York	27. I.	4293'96	4330'28
	31. I.	4288'61	4324'92
Pariz	27. I.	288'97	290'41
	31. I.	288'82	290'26
Praga	27. I.	181'33	182'44
	31. I.	181'19	182'30

Efektno tržišče

Tendencja nespremenjena stalna. Prometa tudi v tem tednu ni bilo. Beležili so le državni vrednostni papirji in dosegli na prvem oziroma zadnjem dnevnem sestanku

ku tekočega borznega tedna sledeče denarne, odnosno blagovne tečaje:

	27. I. 1936	Din
7% inv. pos.	76'50	79'—
8% Blairovo pos.	81'—	82'—
7% Blairovo pos.	71'—	72'—
7% Seligman. pos.	79'—	80'—
4% Agrarne obv.	44'—	46'—
6% Begluške obv.	61'—	62'—
25% Vojna škoda	353'—	356'—

Brez novice so ostale 5% srednje-ročne obveznice za finansiranje javnih del, 7% stabilizacijsko posojilo in 6% obveznice za likvidacijo agrarnih odnošajev v bivši Dalmaciji.

Žitno tržišče

Tendencja stalno čvrsta

Zaključkov ni bilo, skoraj nobenih, dočim so cene žita in mlevskih izdelkov ostale povsem brez izprememb razen sive ajde, ki se je podražila za Din 5'— pri 100 kg. Na včerajšnjem borznem sestanku so bile dosežene naslednje cene:

	Din	Din
Koruza:		
času primerno suha, letine 1935, s kvaliteto garancijo, franko vagon nakladalna postaja	120'50	122'50
prekomerno suha, feo vagon prekmur. postaja, plačljivo proti duplikatu	129'50	132'50
Pšenica:		
bačka, 78 kg, 2odstotna, prompt. dobava	177'50	180'—
banat, 78 kg, 2odstotna, prompt. dobava	177'50	180'—
Oves:		
nov, zdrav, suh, rešetan, feo vagon slavonska postaja, plačljivo proti duplikatu	142'50	145'—
zdrava, rešetana, siva, parileta Ljubljana	140'—	142'50
Mlevski izdelki:		
Moka:		
pšenična Og, banatska postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo		

Zunanja trgovina

Naša trgovina z Avstrijo

Po avstrijskih uradnih podatkih (vse številke v milijonih šilingov) se je v primeri z l. 1934 povečal naš uvoz v Avstrijo za 52-6 na 1.205, izvoz iz Avstrije pa za 37-7 na 894,7. Pasivnost avstrijske trgovine se je torej povečala od 295 na 310. Avstrijski izvoz v Jugoslavijo se je povečal za 1-0 na 54,2, uvoz pa se je zmanjšal za 82,4. Pasivnost avstrijske trgovine je znašala lani samo še 28,2, dočim je znašala l. 1934 še 43-8 milijona šilingov.

Položaj na madjarskem lesnem trgu

Najbolj značilno za madjarski lesni trg je, da se stalno dvigajo cene za hlode domačega listnatega drevja ter žaganega lesa in polfabrikatov. Hrastovina se plačuje po 140 do 145 pengov za kubični meter, čeprav se je razdružil parketni kartel. Deloma krijejo madjarske železnice potrebe po železniških pragih s kompenzacijskimi dobavami v Jugoslaviji in Romuniji. Ker se sečnja v domačih gozdovih vedno bolj omejuje, so se podražili železniški pragi. Kupčija s furnirji in vpgnjenim lesom je kakor vedno v tej letni dobi slaba. Prav slaba je tudi kupčija z dogami in kolarskim lesom.

vo proti duplikatu	285'—	295'—
pšenična Og, bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu	285'—	295'—
pšenična 2, bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu	265'—	270'—
pšenična 5, bačka postaja, ekskl. prometni davek, plačljivo proti duplikatu	245'—	250'—

Otrobi:
pšenični, debeli, v egal. 50 kg vrečah, bruto za neto, ekskl. prom. davek, franko vagon bačka postaja . . . 110'— 115'—

Lesno tržišče

Tendencja še vedno zelo mlačna

Nedeljska konferenca pristojnih ministrov z našimi lesnimi trgovci in industriji je pokazala obupno stanje naše lesne trgovine v pravi luči. Mnogo je bilo kritike in mnogo dobrih ter stvarnih predlogov, še več pa obljub. Nujno je, da se naši lesni trgovci in tudi industriji še bolj tesno strnejo in organizirajo, ker le na ta način moremo doseči tudi uspehe. Če že ni mogoče nadoknaditi izgub, ki jih je povzročilo strogo izvajanje sankcij in italijanskih protisankcij, se nam morajo nuditi pa vsaj druge nujne olajšave. V prvi vrsti naj se gleda na likvidnost kapitala, kajti le z likvidnostjo kapitala je možno omogočiti kakšno preorientacijo na druga dosegljiva lesna tržišča.

Železniške tarife v državi sami so odločno previsoke, da bi bilo mogoče prodajati les iz Slovenije. Za kraje, ki nimajo lesa je res nujno potrebna revizija in znižanje železniških tarif glede lesa in oglja. Na ta način bi se vsaj nekaj več lesa prodalo oziroma konsumiralo v naši državi sami. Gozdno gospodarstvo naj bi se vsaj za čas trajanja sankcij razbremenilo javnih dajatev. Le tako se bo morda obvarovala lesna trgovina popolnega propada. Zelo hvalevredna pa so resna prizadevanja naših zainteresiranih krogov in upati je, da bodo zahtevane olajšave tudi kmalu priznane naši lesni trgovini v teh sila težkih časih gospodarske krize.

Trgovinska pogodba Jugoslavije z Grčijo je bila začasno podaljšana do konca februarja.

V šibeniško pristanišče so napovedali svoj prihod parniki »Junak«, »Vid« in »Ivo Račić«, ki bodo naložili les za Španijo, Francijo, Anglijo in afriške kolonije.

Znižane železniške tarife so dovolile avstrijske železnice za jugoslovanske vagonse pošiljke za žagan les, debela, železniške prage in brzojavne droge v Belgijo in Nizozemsko. Plačuje se znižana prevoznina 120, odnosno 160 grošev za 100 kg.

Washingtonska vlada je odbila italijanski predlog za sklenitev nove trgovinske pogodbe, ker Italija ne bi mogla dati Ameriki pravice največje ugodnosti. Glavni vzrok odklonitve pa je v tem, ker Amerika neče zaradi afriške vojne skleniti sedaj z Italijo trgovinske pogodbe.

Palestinska vlada je povečala uvozno carino za aluminasto blago, izdelke iz litega železa, žice, žeblje in vijake, suhe baterije, pohištvo, papirnate serviete, parfemske izdelke, opeko za zidanje in šamotno opeko ter za industrijske izdelke.

Med sindikatom poljskih tvornic papirja in zvezo izdajateljev časopisov je bil dosežen sporazum ter bodo papirnice znižale ceno papirja za 10 do 13%.

Spicarjevo veselje v 5 dejanjih

»Jurček v Mojstrani« in predigrice »Na vasi« s petjem in godbo ponovi Lutkovni oder Obrt. vaj. doma (Lipičeva 2; za cerkvijo sv. Petra) na Svečnico, v nedeljo, dne 2. februarja t. l. ob pol 16. uri. Pridite, od srca se boste nasmejali!

SLOVENIA-TRANSPORT

Ljubljana
Telefoni: 27-18, 37-18,
37-19 carinska pisarna
24-19 po uradnih urah.

Mednarodni transporti

Prevzem transportov v inozemstvo in iz inozemstva — Reekspedicije na vseh postajah — Zastopstva v vseh tu- in inozemskih trgovskih in industrijskih centrih — Informacije brezplačno

Dobave - licitacije

Mestno poglavarstvo v Ljubljani razpisuje dobavo pisarniških potrebščin za leto 1936/37 za mestne urade in podjetja. Kolkovane ponudbe je vložiti pri mestnem gospodarskem uradu, kjer se dobavni dokumenti seznanjajo in pogojijo.

Direkcija drž. rudnika Vrtnik sprejema do dne 6. februarja ponudbe o dobavi konjske vprege; do dne 20. februarja za dobavo raznega tehničnega materiala ko: škarje za pločevino, vijaki, ročni svedri, svinčene cevi itd. ter grafitnih loncev, železne pocinkane žice, grafitna in razne žice.

Direkcija drž. rudnika Velenje sprejema do 12. februarja ponudbe za dobavo jamskega lesa, raznega železa, trofaznega armiranega svinčenega kabla in 1 regularnega parnega ventila.

Komanda mornarice kr. Jugoslavije v Zemunu sprejema do dne 24. februarja ponudbe za dobavo brestovih, orehovih, lipovih in hrastovih desk.

Direkcija drž. rudnika Vrtnik sprejema do 27. februarja ponudbe o dobavi 2000 kg čistega bencina.

Licitacije:

V Avtomobilskem puku IV. armijske oblasti v Zagrebu bo dne 11. februarja ofertna licitacija za dobavo kompletnega aparata za vulkaniziranje gume.

Pri ekonomskem odelenju generalne direkcije drž. žel. v Beogradu bo dne 14. februarja ofertna licitacija za dobavo raznega lesa; dne 20. februarja za dobavo azbestnega materiala, tesnilnih plošč, grafitna, kita itd.; dne 22. februarja za dobavo raznega strojnega olja, govejega in ribjega loja, vazelina, masti in smoljnatih bakelj in 1.888'5 ton lesnega oglja.

V skladišču I. oddelka Vojnotehničnega zavoda v Sarajevu bo dne 10. februarja ofertna licitacija za nabavo 1.200 kg »braon blanka« in dne 11. februarja za dobavo aparata za brušenje zavojev in za struženje.

Pri Kr. direkciji žuma v Vinkovcih bo dne 11. februarja ofertna licitacija za nabavo pisalnega stroja in računsko stroja.

Pri Direkciji drž. železnice v Sarajevu bo dne 12. februarja ofertna licitacija za oddajo zemljišča v zakup na stanici Vinici (srez Jajce) za napravo kioska.

Pisarniške potrebščine, motvoz in svinčeni pečat. Direkcija pošte v Ljubljani razpisuje drugo pismeno licitacijo za dobavo pisarniških potrebščin, motvoza in svinčnih pečatov. Licitacija bo 17. februarja ob 11. uri v ekonomskem odseku. Najkasneje do desetih na dan licitacije se mora položiti 5% kavcija v pisarni poštne direkcije, kjer se pogoji dobe po 20 Din.

Nabava 5000 kg bencina. Direkcija pošte v Ljubljani razpisuje dobavo 5000 kg mešanega bencina z ofertno licitacijo na dan 28. februarja. Pogoji po Din 10'— v pisarni direkcije, Sv. Jakoba trg 2, I. nadstropje, soba št. 41.

Ustne javne licitacije za dobavo mesa po garnizijah za potrebe vojske od 1. aprila do 30. septembra bodo: dne 14. februarja v Celju in Škofji Loki; dne 17. februarja v Ljubljani, Murski Soboti in Slovenski Bistrici; dne 19. februarja v Dolnji Lendavi in Mariboru in dne 21. februarja v Ptujju, Novem mestu in Mojstrani.

Pri Upravi slagališta I. oddelka vojno-tehničnega zavoda v Sarajevu se bo dne 18. februarja ofertna licitacija za nabavo raznega jekla; dne 26. februarja za nabavo predmetov iz medi in dne 27. februarja za nabavo razne pločevine.

(Predmetni oglasi so v pisarni Zbornice za TOI v Ljubljani na vpogled.)

Trgovinski register

Vpisali sta se ti tvrdki:

»Jadranc R. Završek, izdelovalne čolnov, komanditna družba v Ljubljani. Obratni predmet: izdelovanje in izposojevanje čolnov, izvrševanje vseh mizarških del po naročilu in na zalogo. Osebo jamčeči družabnik Rudolf Završek, mizar v Dobju, p. Slivnica pri Celju. Vpiše se Josipu Bukovcu mizarju v Ljubljani, podeljena prokura. Družbo zastopata samostojno ali osebo jamčeči družabnik ali pa prokurist Bukovec.

Rudolf Ocvirk, Ljubljana. Obratni predmet: nakup in prodaja ter uvoz in izvoz zaklane in žive živine. Imetnik Rudolf Ocvirk, mersarski mojster v Ljubljani.

Vpisale so se naslednje izpremembe in dodatki:

»Tekstilana«, tovarna sukna d. d. v Kočevju. Izpremenila so se pravila ter v skladu s tem izvršila zaznamba, da se je delniška glavnica znižala od 6 milijonov Din na 1 milijon, nato pa zopet zvišala glavnica na 4 milijone Din, katere glavnica je razdeljena na 40.000 v gotovini popolnoma plačanih delnic po 100 Din.

»Aloma-Company«, anončna, reklamna nakupovalna in prodajna družba z o. z. Izpremenila se je točka 10. družbine pogodbe. Družbo zastopa eden ali več poslovodij. Izbrise se poslovodja Rudolf Rozman, vpišeta pa poslovodji Vlasta Rozman in Ruda Kuhar, soproga uradnika, obe v Ljubljani.

Avtomatični buffet, družba z o. z. v Ljubljani. Izbrise se poslovodja Josip Rakun.

Jugoslovanska tvornica vozlanih preprog, družba z o. z. v Ljubljani. Družba se je po sklepu občnega zbora razdružila in prešla v likvidacijo. Likvidatorja Rikard Štukart, direktor v Zagrebu in Julij Sadnik, prokurist pri Sv. Pavlu v Preboldu.

Jugoslovanske tekstilne tvornice Mautner, d. d. v Ljubljani. Vpišejo se člani upravnega sveta: dr. Svetko Gregorič, glavni tajnik Centralne industrijskih korporacij, Rado Hribar, industrijec v Ljubljani, Ivo Mohorič, glavni tajnik Zbornice za TOI in Štefan Mautner, zasebnik na Dunaju.

Julij Klein in sinova. Zaradi izstopa se izbrise javni družabnik Julij Klein starejši.

Kranjska industrijska družba v Ljubljani. Zaznamuje se, da je redna glavna skupščina sklenila povišanje delniške glavnice od 45 na 90 milijonov Din z izdajo novih 300.000 delnic po Din 150.

Kranjske deželne elektrarne v Ljubljani. Izbrise se dr. Vončini podeljena prokura. Kolektivna prokura je podeljena dr. Josipu Kovačiču, banovinskemu tajniku v Ljubljani.

Josip Kune & Komp. v Ljubljani. Zaradi izstopa se izbrise javni družabnik Franc Urban, veletrgovec v Ljubljani.

Izbrisala se je nastopna tvrdka: Pretnar & Co., Ljubljana — zaradi opusta obrata.

Oddaja mestnih voženj

Mestno poglavarstvo v Ljubljani razpisuje oddajo mestnih voženj za leto 1936./37. Ponudbe je vložiti do 14. februarja pri mestnem gradbenem uradu, kjer se dobe tudi natančnejši pogoji.

Stanie gozdnega gospodarstva Bosne

Iz referata tajnika sarajevske zbornice dr. Despiča na nedeljskem zborovanju v Ljubljani

Gozdna industrija v Bosni šteje okoli 40 moderno urejenih žag, ki delajo za izvoz, razen njih pa še okoli sto malih žag, ki delajo za domačo porabo. Investicije in prometna sredstva gozdne industrije Bosne dosežajo vrednost 2 milijard Din. Število v lesni industriji Bosne zaposlenega delavstva presega 20.000 delavcev, dočim je bilo za časa konjunktura zaposlenih 50.000 delavcev. Lesna industrija Bosne je sedaj v težkem stanju, ker je nastal zastoj v izvozu. Zaprto ji je njeno najbolj naravno tržišče, na katero je oddajala dve tretjini vsega svojega izvoza in poleg tega so njene terjatve v Italiji zamrzle.

Na skladiščih leži okoli 190.000 kubičnih metrov izdelanega lesa. Samo pri eni tvrdki, ki je morala zdaj zaradi pomanjkanja finančnih sredstev ustaviti delo, je prepuščeno gnitju 40.000 kubikov jelovih in 30.000 kubikov bukovih hlodov.

Najti se morajo sredstva za izplačilo vseh terjatev za izvoženo blago v Italijo, ko tudi za izplačilo razlik že dosedaj izplačanih izplačil po znižanem tečaju. Sredstva za to mora dati država, ker ji je v Ženevi zajamčeno po prenehanju sankcij izplačilo v polni vrednosti teh terjatev.

Naša gozdna industrija ne more prenesti nobenega nadaljnega čakanja in od nje se v današnjih časih ne more zahtevati, da trpi še nove žrtve pri pridobivanju novih tržišč. Naša gozdna industrija je naravnost postavljena pred alternativo, da ali ustavi obrate ali pa da ji država omogoči z raznimi ukrepi plasiranje lesa na tujih trgih.

Gozdni industriji bi se moglo pomagati s temi ukrepi:

Država naj da sredstva za izplačilo vseh terjatev naših izvoznikov v Italiji.

Minister za gozdove in rudnike naj izda na podlagi čl. 63 finančnega zakona za l. 1935/36 uredbo, s katero bi se uredile stare obveze na ta način, da bi imelo vsako podjetje pravico do obročnega odplačevanja vseh svojih dolgov po preliminarnju 1935, če nudi državnemu erarju polno jamstvo, da začne takoj po prenehanju sankcij točno odplačevati svoje dolgo.

Nadalje naj bi se pooblastil minister za gozdove, da more preliminarje za l. 1936 odgoditi, tvrdke pa da imajo pravico, da se jim pogodbe podaljšajo za leto dni ali pa da se jim dovoli, da smejo neposekane količine lesa posekati za časa trajanja pogodbe v bolj ugodnih letih.

Najhitreje naj se rešijo prošnje malih žag, ki so jih vložile na temelju zakona o zaščiti domače lesne industrije; pooblasti naj se minister za gozdove in rudnike, da more na temelju omenjenega zakona skleniti z lastniki malih žag pogodbe za 10 let, da morejo ti na podlagi teh pogodb delati polnih 10 let.

Podjetjem, ki imajo zamrzle terjatve v Italiji, naj se olajša davčno breme.

Znižajo naj se pristajniške pristojbine in železniške tarife, in sicer tudi one za Gjevgelijo in Solun.

Upostavi naj se subvencionirana redna pomorska zveza z Levantom in z reorganizacijo zunanje trgovine ter z uvedbo kontrole nad uvozom naj se zagotovi izvoz naših pridelkov in proizvodov v tujino.

Sprejme naj se uredba o zaščiti in pospeševanju lesnega gospodarstva, kakor je to predlagal Centralni odbor na svoji četrti plenarni seji.

Vse te zahteve resolucije so bile sprejete tudi na ljubljanskem zborovanju.

Nove knjige

Univ. prof. dr. Škerlj: Ženevske menične konvencije

V posebni brošuri je izšla razprava univ. prof. dr. M. Škerlja o ženevskih meničnih konvencijah, ki je izhajala v »Trgovskem listu«. Že tedaj so mogli naši bralci spoznati visoko vrednost te razprave, ki jasno kaže vse izpremembe, ki bodo v našem novem meničnem zakonu zaradi ženevskih meničnih konvencij. Za poznavanje našega novega meničnega zakona je zato Škerljeva temeljita razprava najboljši uvod in nepogrešljiv komentar. V svoji razpravi podaja univ. prof. Škerlj po kratkem uvodu o nastanku ženevskih meničnih konvencij v 12. poglavjih najvažnejše novote

Štev. 664/II.

Nabava.

Direkcija državnega rudnika Velenje razpisuje na dan 19. februarja 1936 pismeno pogodbo za dobavo 20 gornjih delov za jamske vozičke. Ostali pogoji pri podpisani.

Direkcija drž. rudnika Velenje, dne 31. januarja 1936.

v ženevskem zakonu. Nato poroča o reševanju nekaterih nasprotij med zakoni po ženevskih konvencijah ter o njih določbah glede meničnih taks. V sklepnih besedi omenja veliki pomen teh konvencij. Vsa razprava je pisana jasno in nazorno ter z vgladno kritičnostjo predeluje vso snov.

Brošuro je izdala tiskarna »Merkur« ter jo lepo opremila. Velja samo 6 Din in se dobi v vseh knjigarnah.

Nagrajeni osnutki plakata za ljubljanski velesejem, ki bo od 30. maja do 9. junija t. l.

Komisija je prisodila I. nagrado v znesku 2.000 Din pogojno avtorju osnutka »Modro-oranž, gospodu Emanuelu Valjavcu, Ljubljana. II. nagrada v znesku 500 dinarjev je prisojena avtorju osnutka »Mesto in va«, gospodu Dragu Korbarju iz Zagreba. Dve III. nagradi po 250 Din sta bili podeljeni g. Ladu Škrabarju za »Ela« in Stanetu Štruklju za »Merkur«, oba iz Ljubljane.

Doma in po svetu

V Zagrebu je prišlo do drugega sestanka med zastopniki združene izvenparlamentarne opozicije. Za demokrate in zemljoradnike sta se pogajala z dr. Mačkom dr. Gavrilović in dr. Vlačić. Tudi ta pogajanja so imela predvsem informativni značaj. Od odgovora Davidovića in Jovanovića je odvisno, kdaj bo prihodnji sestanek zastopnikov združene opozicije. Železniški direktor v Ljubljani Cugmus je razrešen svoje dolžnosti, za direktorja pa je imenovan dr. A. Fatur.

Senator Teslić, znani industrialcalec v Sisku, je umrl v zagrebškem sanatoriju, star šele 48 let. Med jugoslovanskimi industrialci je zavzemal eno najodličnejših mest. Tudi v političnem življenju se je mnogo udeleževal ter bil eden voditeljev JDS, kasneje pa SDS. 34 kandidatov za člane beograjske trg. industrijske zbornice je bilo že proglašeno za izvoljene, ker ni bila proti njim vložena nobena protikandidatna lista. Samo za 21 mest zborničnih svetnikov bodo volitve.

Notranji minister je imenoval novi mestni svet v Dubrovniku z županom dr. Bracanovićem na čelu.

»Merkur« namerava povečati svoj sanatorij v Zagrebu zaradi stalne prenatrpanosti za 100 postelj.

Proračun novosadske občine znaša 22,5 milijona Din. Izredni izdatki so proračunani na 1,1 milijona Din.

Tvornica lesene volne je bila ustanovljena v Karlovcu. Tvornica bo izdelovala volno iz lipovine in smrekovine ter bo volna popolnoma bela in brez praha.

V kaznilnici v Požarevcu je umrl na dosmrtno ječo obsojeni Svetozar Lukić, ki je po 63 dneh stradanja končno le prekinil svojo gladovno stavko. Toda zdravniki ga niso mogli več rešiti.

Mariborska afera. S plini bencola, ki so ga uporabljali pri šitju gumijevih plaščev, so se zastrupili delavci pri krojaškem mojstru Ignaciju Vinku. Trije delavci so umrli, dva pa se borita s smrtjo, vsi pa so težko oboleli. Krojaški mojster je tudi sam zbolel in se očevidno ni zavedal nevarnosti, ki je bila zvezana z uporabljanjem bencola. Vse prebivalstvo Maribora je zaradi te nesreče skrajno razburjeno.

Generala Kondilisa je zadela v petek zjutraj, ko si je hotel izprati usta, srčna kap in je bil takoj mrtev. — General Kondilis je bil rojen l. 1879. v kraju Pruso ter se je kot 18leten mladenič udeležil protifrške vstaje na Kreti. Potem je bil ves čas borec za svobodo. Po maloazijski katastrofi je moral zapustiti Grčijo, se nato vrnil ter postal eden vodilnih grških politikov. Še v živem spominu je njegova lanska zmaga nad venizelističnimi zarotniki. Grški narod ga bo ohranil v hvalnežnem spominu.

Avstrijski državljani, trgovec Moritz Spitzer iz Gradaca, je bil obsojen od državnega sodišča za zaščito države v Beogradu na 10 let robije zaradi špionaže. In še se ne bo nastopilo proti raznim tujim agentom in potnikom, ki preplavaljo Jugoslavijo.

Nove davke je vpeljala italijanska vlada ter med drugim tudi zvišala trošarino na električni tok za 10 stotink. Vse prebivalstvo Italije je navdušeno.

Militarizacija Italije vedno bolj napreduje. Vojaška vzgoja mladine je razširjena tudi na otroke pod šest let in je za nje ustanovljena posebna predbalila. Baje je v to organizacijo vpisanih že 130.000 otrok. Po zadnjem sklepu italijanske vlade morajo imeti vsi moški od 21. leta dalje posebne knjižice, v katerih bo zapisano, če so za vojaško službo sposobni in kje so se vojaško izvežbali ter opravili svoje vojaške dolžnosti. Brez te knjižice ne bo nihče nikjer nameščen. Vso domačo volno je vlada rekvirirala za vojaštvo.

Mornariški proračun je italijanska vlada zopet povišala, in sicer za 444 milijonov lir. Denar se bo uporabil za gradnjo novih bojnih ladij.

V Italijo prispe te dni 40 petrolejskih parnikov, da bo Italija s petrolejem preskrbljena za dve leti in tudi če bi bile sklenjene petrolejske sankcije.

Po Mussolinijevem nalogu je propagandno ministrstvo razveljavilo sklep o izvajanju kulturnih protisankcij in se bodo smela zopet predvajati dela pisateljev iz sankcijskih držav.

Perzijski šah je prepovedal ženam, da imajo še naprej obraze zastrte. Perzijske princeze so že pred tem nastopale na koncertih in plesih, kar je tudi novost za Perzijo, brez pajčolanov.

Moskovska »Izvestija« pišejo, da bodo francoski komunisti in socialisti podpirali Sarrautovo vlado le, če bo vlada ratificirala vojaško zvezo z Rusijo.

Poljski listi so začeli vehementno napadati nemško vlado, ker noče povrniti poljskim železnicam svojega dolga za prevoz svojih vlakov skozi poljski koridor. Poljski listi so pisali, da je narastel ta nemški dolg že na 90 milijonov zlotov. Kakor pa se s poljske uradne strani izjavlja, znaša ta dolg le 60 milijonov zlotov. Poljska vlada bo omejila število nemških vlakov skozi koridor, če ne bi nemška vlada začela odplačevati svojega dolga.

Tržna poročila

Mariborski trg

Na sejem dne 28. januarja je bilo prignanih 1 konj, 9 bikov, 102 volov, 221 krav in 4 telet, skupaj 337 glav živine.

Povprečne cene so bile: debeli voli 1 kg žive teže od Din 2,50 do 3,—, poldebeli voli 2— do 2,75, plemenski voli 2,50 do 3,—, bikji za klanje 2— do 3,—, klavne krave debele 2— do 2,50, plemenske krave 1,50 do 2,—, krave za klobasarje 1,20 do 1,75, molzne krave 2— do 3,—, breje krave 2,50 do 3,50, mlada živina 2,50 do 3,50, teleta 3— do 4,—. Prodanih je bilo 195 komadov.

Mesne cene: Volovsko meso I. vrste 1 kg Din 8,— do 10,—, II. vrste 6,— do 8,—, meso od bikov, krav, telic 4,— do 6,—, telečje meso I vrste 8,— do 10,—, II. vrste 4,— do 6,—, svinjsko meso sveže 8,— do 10,—.

Radio Ljubljana

Nedelja, dne 2. februarja. 8.00: Telovadba (vodi Ciril Soukal) — 8.30: Cas, poročila — 8.45: Narodni in veseli napevi (poje G. Svetozar Banovec s spremljevanjem Kmečkega tria) — 9.45: Versko predavanje (dr. Roman Tominec) — 10.00: Prenos cerkvene glasbe iz št. Vida n. Ljublj. — 11.00: Slovanska glasba (Radijski orkester) — 11.40: Miki in Mikec kot zimska športnika — 12.00: Cas, objava sporeda — 12.15: Radijski orkester — 15.00: Zadržana oblika gospodarstva med drugimi kolektivnimi oblikami (Basaj) — 15.20: Plošče — 16.00: Zena in higienko izboljšavanje kmečkega gospodarstva (dr. Amalija Simec) — 16.15: Akademski pevski kvintet — 19.30: Nac. ura — 20.00: Cas, poročila — 20.15: Drabosnjak-Kuret: Božična igra — 21.30: Maika Marija — hrvaški narodni običaj iz Prigorja (prenos iz Zagreba) — 22.00: Cas, vremenska napoved, poročila — 22.15: Gdč. Antič Carmen poje s spremljevanjem radijskega jazza.

Ponedeljek, dne 3. februarja. 12.00: Slavni ruski skladatelji: Musorgsky, Borodin, Rimsky Korsakov — 12.45: Vremenska napoved, poročila — 13.00: Cas, objava sporeda — 13.15: Ksilofon in saksofon (plošče). 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečajji — 18.00: O oslovskem kašiju (dr. Bogomir Magajna) — 18.20: Nekaj narodnih pesmic (plošče) — 18.40: O naši folklori (g. Fr. Marolt) — 19.00: Cas, vremenska napoved, poročila — 19.30: Nac. ura — 20.00: Koncert Glasbene Matice: Religiofonija (prenos iz Filharmonije) — 22.00: Cas, vremenska napoved, poročila — 22.15: Prenos iz kavarne »Nebotičnik«.

Torek, dne 4. februarja. 9.00: Solska ura — 12.00: Virtuozji (na ploščah) — 12.45: Vremenska napoved, poročila — 13.00: Cas, objava sporeda — 13.15: Delibes-ove baletne suite (izv. Radijski orkester) — 14.00: Vremensko poročilo, borzni tečajji — 18.00: Koncert Radijskega orkestra — 18.40: Dvig japonskega naroda od 19. veka do danes (Franc Terseglav) — 19.00: Cas, vremenska napoved, poročila — 19.30: Nac. ura — 20.00: Večer glasbe, petja in recitacij: Sodelujejo: Pevsko društvo »Grafikas«, g. Ivan Jerman, član Nar. gled., in Radijski orkester — 22.00: Cas, vremenska napoved, poročila — 22.30: Angleške plošče.

»Službeni list«

kr. banske uprave Dravske banovine z dne 1. februarja objavlja: Uredbo o združitvi občin Gornja Radgona in Gornja Radgona okolica — Uredbo o združitvi občin Sv. Jurij ob Ščavnici in Trbegovci — Uredbo o ustanovitvi notarskih zbornic v območju apelacijskih sodišč v Ljubljani, Splitu in Novem Sadu — Uredbo o izločitvi mlinov na parni ali motorni pogon do 20 konjskih sil iz določb § 107 zakona o obrtih — Avtentično tolmačenje odst. 6 čl. 2 uredbe o zaščiti kmetov — Ustanovitev katastrske uprave v Ljutomeru — Razne razglase sodišč in uradov ter razne druge objave.

LOVRO ROZMAN

Telefon 29-07

Specijalna delavnica tehnic, uteži in drugih meril

LJUBLJANA Pred prulami 3